

Lidércfény

amatőr kulturális folyóirat

www.szentesinfo.hu/lidercfeny

II. évfolyam, 4. szám, 2008. április

Sci-Fi

Interjú

Novellák

Filmajánló

Zenerovat

Könyvajánló

Ehavi számunk alkotói:

**Lidércfény HQ, Anonymus Chynewa, Túri András,
Kapitány, Jimmy Cartwright, Fuvallat, WToma, Ha'lathin**

FOX

Köszöntő

Kedves Olvasóink!

Áprilisi számunk tiszteletadás egy legenda felé. Negyven éve, 1968-ban mutatták be nyugaton a 2001: Űrodüsszeia című science-fiction filmet. Az évforduló okán megemlékezünk erről a műfajról, amely immár múlt időknek tekinthető. Hogy miért? Lásd a 3. oldalon olvasható írást. Ennek okán született ez az összeállítás.

Helyet kapott itt ezért többek között egy megemlékezés, amely az űrutazás állítólagos kezdeteinek érdekességeiről szól; több klasszikus elemekre építő, de meglepő fordulatokban sem hiányos sci-fi novella, egy fikatív és egy valódi könyvismertető, valamint egy modern filmsorozat ismertetője.

Hogy bizonyítsuk is az SF halálát, nem feledkeztünk meg annak részleges hóhérrjáról, a fansasyról sem.

Jelentkezünk egy újabb interjúval is, amelyben egy lelkes, mindig fiatal íróval, zenésszel ismerkedhetnek meg, hamarosan kiadásra kerülő, második önálló könyve apropóján.

Mint arról bizonyára értesülhettek az online magazint látogatók, sajnos bizonyos okok miatt nyomdaváltásra kényszerültünk, de reméljük ezt sem a minőségen, sem más téren nem veszik majd észre olvasóink. Sőt, mint ahogyan eddig is, ezután is igyekszünk egy küllemében és tartalmában rendre fejlődő folyóiratot produkálni. Ezért szívesen fogadjuk olvasóink véleményét, kritikáit, ötleteit ezekkel kapcsolatban a lidercfeny@szen-tesinfo.hu e-mail címen.

Lidércfény HQ

Tartalom

INTERJÚ

Interjú Cziczó Attilával /Lidércfény HQ/ 4.

SCI-FI

A jövő halála /Túri András/ 3.
Veszély /Anonymus Chynewa/ 3.
Feltámadás /WToma/ 6.
Nem beavatkozni... /Anonymus Chynewa/ 9.
Franksapda /Fuvallat/ 10.

FILMAJÁNLÓ

Terminator: The Sarah Connor Chronicles /Túri András/ 12.

ZENEROVAT

A 2001: Űrodüsszeia c. film zenéje /Túri András/ 14.

KÖNYVAJÁNLÓ

Korszakokon át (Egy Battletech antológia) /Ha'lathin/ 8.
Enki Bilal: A szörny ébredése /Jimmy Cartwright/ 16.
Manonymus /Kapitány/ 16.

Jegyzet

Csőrgősipka

1961 április 12-én, a keleti blokk sajtója hírül adta, a nyugati meg átvette, hogy: szovjetember a zúrben! Keleten felhőtlen volt az eufória, nyugaton azért nyugtalanokdtak egy kicsit. Nem csak azért, mert ez bizony nagy blamázsna nézett ki, hanem azért is mert nem volt minden „oké” ezzel. A kápitálista revolvsersajtó azt rebesgette, hogy nem Alekszejevics volt az első. Voltak mások is előtte. Ebben a korban, az 50-es évek végén, a 60-as évek elején örült hajsza folyt a kétpólusú világban. A Szovjetunió ugyan megszerezte az elsőbbséget a zúrversenyben, (szputnyik-bip-bip) de kétséges volt, hogy meg tudja-e tartani. Mert hiába vittek el soktonnányi vasat meg papírt Németországból a háború után, bajban voltak. A német technológia ó-szanszkritül volt a cirill betűs nem civileknek. Az amerikaiak is gőzerővel folytatták a zsákmányolt V-1, V-2 rakéták tesztelését és továbbfejlesztését. A szovjet vezetés tudta, hogy lemaradásban van, ráadásul a gazdaság megint pangani kezdett. Kellott valami látványos siker, ami feledteti a bajokat. Arról szolt a fáma, hogy tucatnyi űrhajóst löttek fel, szinte vaktában, Gagarin állítólagos repülése előtt. Ezek azonban vagy nem jöttek vissza, vagy pedig nem voltak olyan állapotban, hogy a világ szeme elé vihessék őket. Helyettük dobták be a mélyvízbe Gagarint, mint „big one mant”, a sikeres űrutast. Egy olyan kvalitású emberhez képest, akit kimerítő vizsgálódás után alkalmasnak találtak az űrhajókázásra, Gagarin idónként elég furán viselkedett. A kedvencem az, amikor egy „nemzetközi” sajtótájékoztatón a hős felolvassa (!?) mit látott az éto koszmossa-ban. Képzeljük csak el! Valaki egy ilyen volumenű (ezeket az idegen szavakat „a műveltségem” fitogatása végett használok ám) élményben részesül, fellövik az űrbe! Amikor visszatért, képesnek kellene lennie a saját szavaival mesélni! Még akkor is ha az élmény újszerűsége miatt keresgélne kell a szavakat. Sőt még akkor is, ha NÉP egyszerű fiáról van szó. Na azt megen-gedem, hogy a jobb eszébe jutó szóvirágokat és fordulatokat lejegyezze. Ez természetes. Gagarin azonban felolvasást tartott, akár egy irodalmi esten. A TASZSZ nevű, teljesen mértékadó híróroda szerint a Vosztok 9.07-kor indult Bajkonurról. 9.22-kor haladt el Dél-Amerika felett, majd 10.15-kor Afrika jött. Ez a Vosztok különleges egy űreszköz lehetett, hajszen a fél Földet megkerülte 15 perc alatt, viszont a Dél-Amerikától Afrikáig tartó pár ezer km már 53 percig eltartott! Később a Vosztok titokban újabb repüléseket hajthatott végre. Mi mással magyarázható még, hogy többször is módosították a repülési paramétereket? De hát a szovjetunióben, (ból-tól) ez sem volt lehetlen. Egy már megtörtént esemény, újra, egy kicsit másként. Ez ott jóval előbb valóság lett, mint, ahogy azt a halivúdi fenegyerek Denzel, tűzben edzett ez a vas-ing-ton? - átlhette volna. De'ja vu-ként. Bírom azt a nyilatkozatot is, amit állítólag a földet érés után tett. „Kérem jelentsék a PARTnak és kormány-nak, és személyesen Nyikita Szergejevics Hruscsovna, hogy a leereszkedésem zavartalan volt, jól érzem magam, sérülésem, vagy zúzódásom nincs!” Ugye milyen édi? Teljesen életszerű! Ithoni cse-mege Kádár János elvtárs szellemi röppentyűje. „A szocialista rendszer világraszóló győzelmenek, a békétábor nagy sikerének tartom, hogy az ember első űrútja a szovjet tudomány eredményeként valósult meg, s ennek hőse szovjet ember!” Imádom! Gagarin naiv volt, mert látszik rajta, hogy jó színész az nem. Azt hitte, hogy amit tesz, helyes, hogy ezzel a hazáját szolgálja. Szegény bolond! Megkapta érte a „jutalmát”. Evekkel később rejtélyes repülőbalesetben pusztult el. Tekintve, hogy az eset a Szovjetunióban történt, a véletlent gyakorlatilag teljesen kizárhatjuk. Az a helyzet, hogy ő nem, de azok sem voltak az elsők, akik helyett fellépett. Mindazok, akiket fellöttek, de nem jöttek vissza, vagy darabokban, csak epizodisták a nagy színműben. Úgy tűnik, nem ők voltak az elsők. Egy 1991-es hír szerint akkoriban nem sokkal előbb egy amerikai hadihajó dekkolt a Csendes-óceán-on. Amire várt, hamarosan meg is érkezett... az űrből. Sietve kihalászták, és lelécelték. A pletyka arról szolt, hogy az űrkabinban afféle tetszalott állapotban lévő emberek voltak. A történet nem ezért különös, hanem azért, mert ezek az emberek németek voltak! 1945-ben löttek fel őket, állítólag. De ez csak pletyka. Miből is áll manapság az űrutatás? A netről klassz fotókat lehet letölteni az őri-ás meg a törpe bolygókról. A NASA röpköd az anyabolygó körül. Van egy szép űrallomásunk, ahol baromi nagy munka folyik. Az oroszok meg lődözik fel a milliárdos űrturistákat. Csak ennyi? A tá-kezőzóni akaró eszi-nem eszi, ennyit tud meg. Mit tehet az ember?

Megmondom én: CSÖRGŐSIPKÁT hűz...

Túri András

IMPRESSZUM:

Lidércfény amatőr kulturális folyóirat
II. évfolyam. 4. szám, 2008. április

Kiadja a Lidércfény Online Kulturális Magazin
Megjelenik minden hónap második felében.

Borító: Bognár Zsolt (Jimmy Cartwright)

Felelős és tördelőszerkesztő:

Bognár Zsolt (Jimmy Cartwright)

Tartalmi szerkesztő: Török Viktor (Kapitány),

Olasószerkesztő: Túri András (András)

Grafikai munkatársak: Bognár Attila (WhiteRaven),
Scholtz Róbert (Sigynnae), Internet

E-mail: lidercfeny@szen-tesinfo.hu

Internet: www.szen-tesinfo.hu/lidercfeny

Nyomdai munka: Szentes Gravir Kft.

6600 Szentes, Szabadság tér 7/1.

A JÖVŐ HALÁLA,

avagy rövid elmélkedés a science-fiction elmúlásáról

A XX. század immár múlt időben említhető irodalmi műfaja és stílusirányzata a science-fiction, azaz a tudományos fantasztikus írásmű elmúlt a századával együtt. Kuczka Péter azon törekvése, hogy a kultúrában mindig jelen lévő, szürrealista, álmodozó hajlam egyenes ágú, és a jövőbe mutató örökösévé tegye, kudarcot vallott. Elettérrel látványosan összeomlott, ő maga pedig irányt vett a feledésbe. A tudományosan fantasztikus filozófiát kiütéssel legyőzte a tiszta fantasztikum, anekétálva annak eszköztárát, és bázisait. A csata rövid volt és véres. A „rendes” irodalmi babérokra áhító műfaj nem hogy nem kapta meg azt, de a felemelkedésének dicső százada végén, villámgyorsan meg is bukott. A továbbiakban a sci-fi az újra és újra kiadott remekműveiben lesz jelen, ameddig a felnövekvő generációk még hajlandóak elolvasni. Nyelvezetét és eszköztárát a fantasy irodalom magába integrálta. A győzelmének egyik oka a számítógépes játékok, melyek a fantasy alapokból építkezve ötvözik az akciós sci-fi, horror elemekkel. De ez csak az egyik ok. A másik fontosabb a két szemben álló világrend közül az egyik összeomlása. A Szovjetunió és az általa patronált szocialista tömb ideális táptalaja volt a materialista sci-finek, mely a tudományos eredmények jövőbe vetítésére és egy naiv marxista ábrándozásra épített. A nyugati sci-fi ezzel vette fel a versenyt, részben ezen a vonalon, részben új utakat keresve. A műfaj, noha másként indult, a század végére erőteljesen filozofálni kezdett, a második felében a két világ: a keleti és a nyugati összecsapásának szellemi színtere lett. A két oldal ideológiai háborúban állt, ugyanakkor párbeszédet folytatott a jövő és a jelen kérdéseiről, illetve alternatívákat adott egy-egy kérdésre pro és kontra. A „nyugati” és a „keleti” sci-fi vitája és együttes problémafelvetése egy sajátosság miliót teremtett, melyben a különböző társadalmi berendezkedések akkor is szót értek, amikor a hivatalos politika csődöt mondott. Éppen ez okból múlt el, emberi léptékekkel is drámai gyorsasággal a műfaj, amikor eltűnt a közege. Az üresen maradt „ökológiai fülkét” diadalmasan elfoglalta a fantasy.

Egyes témái, mint a robotok, élnek a főáramlat kiszáradása után is, sőt a „kiberpunk” irányzatból kinőtt számítógépes elbeszélések, mobillal, internettel tekinthetők a sci-fi igazi örökösének. A műfaj az indulásakor a tudás és a technika bűvkörében leledzett. Hamar kiderült, hogy ez a mítosz hamis, állandóan foltozni kell. Történetek megújulási kísérletek, szinte folyamatosan, avantgárd, elméleti, intellektuális irányokban, de az olvasóközönség ezt elutasította. A sci-fi mesterei, akik klasszissá váltak, szinte mind a régi, hagyományos irányzatokat képviselik. Ez a 40-es, 50-es években kristályosodott ki, ezt vitték tovább a 60-as, 70-es évek zúrije közepette. A 80-as évtized egy külön tanulmány tárgya lehetne, elsősorban az úroperett koronázatlan királyának, a Star Warsnak a hatásai miatt. De mindenképpen megemlítendő, hogy a szocializmus válságtüneteit a műfaj is lereagálta, ebben az időben több lett a fantasztikum, a filozófia. A science-fiction megszűnt sci-finek lenni, fantasy lett belőle. Ezzel visszatért oda, ahonnan indult, a kísértethistóriákhoz, amelyet Kuczka úgy szertett volna meghaladni. Maga a tudomány is ludas egy kissé ebben a bukásban. Az utóbbi években annyi tudományos dogma rendült meg, hogy az már forradalomnak számít. Az egész materialista világlátás egy repedezett kolosszus, mely összeomlani készül. Mára kiderült, hogy a „tudomány” ugyanúgy hit-tétel, vallás, mint azok melyek ezt nem is titkolják. Ezért nem is kötelező minden állítást elhinni. A sci-finek, mármint a szintisztának, ez a kegyelemadó. Úgy gondolom illő megsiratnunk a sci-fit, de eltemetni felesleges. Nincs is mit. A tudós fantasztikus műfajt legfeljebb elfeledik. Nekünk, akik még a számítógépkor előtt, vagy annak hőskorában voltunk ifjúk, jelent valamit, a mobil és empé4 korszak fiataljainak egyre kevesebbet. Ez így van jól. Az előző generációk álmái nem uralhatják a következőket. Semmi sem tart örökké. Hála Istennek!

Túri András

Veszély

...Mindig csak ugyanaz. Megérkezünk, felderítünk, továbbmegyünk; megérkezünk, felderítünk, továbbmegyünk... Évtizedek óta ugyanaz a nóta. Kis úrhajóm legénységével már számtalan naprendszert fedeztünk fel, az élet, de főként az Értelmes Élet nyomait kutatva, több-kevesebb sikerrel. A legtöbb lakható bolygón, ahol valamilyen szintű társadalom már kialakulóban volt, még csak alig kezdtek kiemelkedni az állatvilágból, s ha megpróbálkoztunk volna a kapcsolatfelvétellel, csak azt értük volna el, hogy valamiféle istenségnek néznek minket... Márpedig az ilyen mérvű beavatkozástól erősen óvakodnunk kell.

...Egyszer aztán, egy jelentéktelen kis galaxis egyik külső karjában találtunk egy naprendszert, ami alaposan felrúgta a minden napok unalmát! A rendszer harmadik bolygóján értelmes élet nyomait találtuk! Az űrben, a bolygó körül műholdak tucatjai, az éjszakai oldal nagy része pedig kivilágítva! Közelebb kell mennünk, hátha ez a civilizáció már megérett a kapcsolatfelvétellel!

Már elhagytuk a két bolygó holdjának vonalát, mikor váratlan becsapódás rázkódtatta meg hajónkat. Azonnal ugrottam a legközelebbi telekomhoz, s már adtam is az elsődleges utasításokat:

- Pajzsokat fel! Elhárító radar be! Vizualis érzékelők be! Rádiócsatornákat be! Tudja már valaki, hogy mi történt?!

Valami miatt megsérülhettek a belső kommunikációs vonalak, mert elsőtiszt hangja csak nagyon tompán, és recsegve ért el hozzám:

- Hihetetlen, parancsnok! ...holdakról lönek rá... agresszió... Vadászgépek... jön... - aztán hirtelen kitisztult a hangja. - Most jelezte a kommunikációs tiszt, hogy befogott egy rádióüzenetet,

amit a számítógépünk már dekódolt is! Íme: „Tábornok... Látom a célt! Egy azonosítatlan repülő objektum! Engedélyt kérek a támadásra! Engedély megadva! Tüzeljen katona! Robbantsa darabjaira azt a redves UFO-t!”

Az értelmetlen agresszió eme ékes bizonyítéka meglehetősen megdöbentett. De azért megpróbáltam palástolni érzéseimet a legénység előtt, mikor újra a mikrofonba szóltam:

- Oké. Csak nyugalom! Minden részleg jelentsen, most azonnal, hogy milyen sérüléseink vannak!

A válaszokból megtudtam, hogy szerencsére épp időben húztuk fel a pajzsokat, s így csak a legelső lövés talált célba, ám azt minden komolyabb roncsolódás nélkül megúsztuk.

- Ja, és kapitány! - így az én felettből nagy modortalanságáról tanúbizonyosságot tevő első tisztem. - Ezt a bolygót már ismerjük! Néhány ezer évvel ezelőtt már jártunk itt... Bár akkor még teljesen lakatlan volt! A számítógép most dolgozik annak a valószínűségén, hogy mi indítottuk el valami baleset folytatán ezt a fajt a civilizáció felé! Igen... Megvan az eredmény! A gép szerint, eltekintve a tizedes tört értékektől, ennek a valószínűsége 88%!

Elgondolkodtam. Eléggé fúlesikerült egy faj... Egy baleset folytán keletkeztek, ráadásul már kiléptek a világűrbe, s az agresszivitásuk miatt bizony veszélyt jelentenek a világegyetem többi értelmes lakójára. Meg kell hozni a likvidálási parancsot! Így ilyen fekélyes seb nem maradhat az univerzum érzékeny testén!

Fáradtan rogytam székemre, s hosszú, tapadókorongos csáppommal lemondóan kezdtem masszírozni középső szemem alját.

- Készítétek a Bolygófalót! Ezt a genetikailag torzult fajt likvidálnunk kell! Egyébként...tudunk valamit erről a bolygóról?

- Csak annyit, hogy rajta az élet szén alapú, meg hogy a bolygót lakói úgy nevezik, Föld...

- Milyen romantikus... TÚZI!

Anonymus Chynewa

Interjú Cziczó Attilával

Attilával 2005 végén ismerkedtünk meg, amikor a „Csak az az 1” című kötetének megjelenése kapcsán megkeresett bennünket. Az ifjúságnak szóló könyvet a Lidércfényen egy ismertetővel igyekeztünk népszerűsíteni. Azóta lényegében folyamatosan tartjuk vele a kapcsolatot, s hírt adunk azokról a programokról, melyeket szervez. Hamarosan új kötettel jelentkezik, melynek címe „Galambketrec”. Ennek apropóján kérdeztük, s kértük, mutakozzon be, mondjon pár szót a Galambketrecről, illetve mindarról, amivel foglalkozik.

Lidércfény HQ: *Elsőként szeretném, ha kicsit bővebben bemutatkoznál. Honnan jössz, hol és mit tanultál?*

Cziczó Attila: A Fringe fesztiválra kellett írnom egy bemutatkozást, próbáltam viccesen nagyképpü lenni, íme: „Cziczó Attila 38 éves, sokan már öregnek is mondják. Egyébként diákszínjátszórendező, minidramák és kisebb regények szerzője, néha zenél, újságír, filmezést oktat, fesztivált szervez, konferál fehérenemű-bemutatókon, retrózenéket mixel bulikon, rádióban bűg mély hangján, nomádtáborban figyeli a kamaszokat és röhög velük sokat! S nem mellesleg baromi nagy és szép ember, de tényleg!” (Egyébként a könyv hátoldalán is ez lesz a „bemutakozó szövegem”.)

LHQ: *A Lidércfényen is olvasható bemutatkozásodban azt írod: „diákokat tanítok színjátékra és a filmek szeretetére, írok ezerrel mindenfélét...” „...zenéket szerzek, rögzítek, adok elő...” „...néha tévéképernyőre segíték műsorokat...” Kifejtenéd ezeket bővebben?*

Cz. A.: Nehéz részletesen elmesélnem mindent, amit csinálok, mert regénybe illő néha az életem. Én sem tudom követni. Ami állandó, az a „tanítás”, diákszínjátszással foglalkozom lassan másfél évtizede, s a filmekkel próbálom köszönőviszonyba hozni a diákokat 8-9 éve. Ez az, ami fix. A többi kísérletezés, egzisztenciális megalkuvás, meg ilyenek.

LHQ: *Úgy tudom, családos ember vagy. Hogyan jut milderre időd?*

Cz. A.: Nehezen és könnyen.

LHQ: *Miként jött a Galambketrec című novella-regény ötlete? Egyáltalán, mit takar az hogy „novellaregény”? Különálló, lazán kapcsolódó novellákat, vagy szorosan egymáshoz illeszkedőket?*

Cz. A.: Lazán összekapcsolódó és szorosan összefüggő novellák füzére. Bevallom, először csak néhányat megírtam közülük, utána jött az ötlet, hogy egy egész legyen belőlük. „Majdnem-regény”. A Kispálnak van egy dala, hogyan lesz fiúból legény, aztán férfi... valahogy így. Én is erről írtam. Étetés férfiasan, haha! Megszerettem ezeket a rövid történeteket, a fantáziám meglódulhatott, ehhez értek. De így a vége felé bevallom, már sok volt. Novellákat egy darabig inkább nem írok. És búcsúzom az „elsős számelsőszemélytől” is.

LHQ: *A kötet munkacíme „Kaja” volt. Miért? Hogyan és miért lett ebből Galambketrec?*

Cz. A.: Nekem tetszett a „Kaja” cím, mert nem gondoltam annyira „vére-sen komolyan” ezt az egész pasi témát, próbáltam viccesen megközelíteni a férfiak szerencsétlenkedését, akik mindent bekajálnak, hehe. Aztán komolyabbra sikeredett az egész - a Novella Kiadó jelenteti meg -, s a szerkesztőm (Gyutai Zsuzsanna) vetette fel, hogy kellene valami más a címlapra. Így találtam meg a „Galambketrec” címet. Ennek is van értelme, majd ki is derül a regény elolvasása után.

LHQ: *A „Csak az az 1”-ben is hasonló témát dolgozol fel. Ott is egy srác érik épp férfivá. Adó-dik a kérdés, hogy mi motivált a megírásukra?*

Cz. A.: Az első regényem egy kamaszfiú egy évről szól, amikor éppen kezd rájönni, hogy hamarosan felnő. Ebben a novellaregényben egy fél életet írok le, szoktam is poénkodni, hogy „félélet-regény” ez. És azért egy férfi a főhős, mert én is ehhez a nemhez tartozom. Izgat a kérdés, hogy mennyire hasonlók és mennyire különbözőek a pasik. És - bár nem tudatosan ugyan, de - a gyengébbik nemről is van véleményem a könyvben, amit büszkén felvállalok, asszem. És nagy különbség még, hogy a „Csak az az 1” főhőse közelebb áll hozzám, míg a „Galambketrec” elmesélje egy idegen számomra. Nem is szeretem annyira, de próbáltam azért segíteni neki...

LHQ: *Ezek a novellák személyes tapasztalatból születtek, vagy az általad tanított diákok története, netalán mindkettő?*

Cz. A.: Van néhány személyes élmény, amit fel is használtam, de nagyobb részt fantáziámra és „szememre” hagytam. Szerintem bárkivel megtörténhetek ezek a történetek, és még azt is el tudom képzelni, hogy sokaknak hasonló „féléletük” van/volt, mint a főhősömnek. Nekik nehéz lehet tükörbe nézniük, mi?

LHQ: *Miért búcsúzol az „elsős számelsőszemélytől”? Ez csak egy fejlődési fokozat az írás folyamán, és egy új szintre akarod a további műveid emelni, vagy teljesen más oka van?*

Cz. A.: Nagyon személyes ez így. Túlságosan is! Írni és olvasni egyaránt. És is jobban kiborulok, amikor ennyire behelyeznek egy történetbe, hiszen nehéz kiszakadni úgy, ha „én” mesélem el. Kívülálló szeretnék lenni, akkor könnyebben beszélhetek. És lehet okoskodni is!

LHQ: *Kiknek, illetve mely korosztálynak ajánlod a Galambketrecet?*

Cz. A.: Ezt már tényleg mindenkinek! Nemrég

olvastam fel néhány novellát a Fringe fesztiválon, vasárnap este 10-kor, meglepő módon sokan hallgattak végig, és mindenféle korosztály. Aki kibírta az egy órát velem, mert tetszett neki, mindegyikük azt mondta, hogy kortalanná vált, miközben hallgatta a történeteket. Ez is volt a célom!

LHQ: Ha jól értesültem, évek óta rendszeresen szervezel nyári drámatáborot. Mondanál ezekről pár mondatot?

Cz. A.: Igen, idén lesz a hetedik táborom, sorrendben a harmadik nomád. Izgalmas és érdekes egy hét ez: ki gondolná, hogy ezek az „elkényeztetett” kamaszok milyen hamar feltalálják magukat kórkorszaki keretek között! És dolgozni is könnyebb ilyen körülmények között. Őszintébb.

LHQ: A nomád tábor ötlete az őszinteség miatt jött?

Cz. A.: Nagyon fontosnak tartom az „egy mindenkiért, mindenki egyért” jelmondatot! És sokkal egyszerűbb úgy egymásra figyelni, ha nincs zavaró körülmény. Ha meg fiatalosan akarnék válaszolni, azt mondanám, hogy baromi jó buli ez a vadélet egy hétig.

LHQ: Nemrég volt egy előadásorozat a budapesti Zöld Macska Diákpincében, amelyet te szerveztél. Illetve egy előadás április 26-án még hátra van. Hogyan jött ennek az ötlete, mennyi idő volt megrendezni, betanítani, megszervezni?

Cz. A.: Jelenleg három csoportom van, három korcsoport. Egyik egy diákotthonban működik speciális sorsú gyerekek közreműködésével. A másik egy vidéki kistélepeülésen, Bugyin. A harmadik Budapesten, gárdonyi székhellyel, elég hontalanul. Szerettem volna megmutatni, mit is alkottunk, ezért kerestem meg a Zöld Macskát, ahol örömmel fogadtak minket. (info: www.cziczo.hu)

LHQ: Hogyan fogadta a közönség, mik voltak a reakciók?

Cz. A.: A közönség, aki diákszínházat hajlandó megnézni, mindig elfogadó és lelkes. Most így volt. Nem az a lényeg, hogy tetszik, vagy nem, hanem a tény, hogy van, akit érdekel ez az egész! Egyébként jó kis előadások voltak! (A nagyokkal - „Káélet” - egyébként eljutottunk az Országos Diákszínházi Találkozó dombóvári döntőjére, ami elég nagy elismerés.)

LHQ: Ha minden igaz, akkor a „Káélet” ellátogat Szentésre is május végén, a Lidércfény segítségével. Hogyan viszonyulsz ehhez, illetve mennyi szervezést, előkészületet igényel ez a részletekről?

Cz. A.: Örülünk, hogy mehetünk hozzátok. Mindig fontosnak tartottam, hogy ne csak fesztiválok

találkozzunk a közönséggel, hanem önálló bemutatókat is tarthassunk szerte az országban. Én is keresem a lehetőségeket itt Budapesten, hogy diákszínházakkal találkozhatok. Remélem, Szentesen is így lesz, mert a diákszínház egyik bölcsője a helyi gimnázium, várjuk a diákokat, tanárokat, színházat szerető érdeklődőket.

LHQ: Van-e ezen kívül szentesi kötődésed, ismeretséged? Jártál-e már te, vagy valamely csoportod korábban itt?

Cz. A.: Messziről indulok... Tizennyolc évesen találkoztam a színházcsinálással, és az első szűk évtizedben csak zenés darabokat (musical, rock-opera, popeposz) csináltunk. '97-ben, csak úgy, kipróbáltam a gyerekcsoportommal, hogy milyen lehet prózai színház? Neveztünk egy fesztiválra, ahol Misi bácsi (Fodor Mihály, a szerk.) és Dózsa Erzsébet zsűrizett. Olyan impulzusokat kaptam tőlük akkor, ami a pályán tartott, illetve elkezdődött valami új az életemben. Azt hiszem, ők Szentesen elismert emberek, én pedig a hivatásomat köszönhetem nekik, ez például egy kötődés a városhoz. A másik a Lidércfény. Hihetetlen ez az odafigyelés, törődés, amit kapok/kapunk tőletek, becsülöm az elhivatottságotokat!

LHQ: A Galambketrec és az előadások után mi következik, mik a terveid a közeljövőre - mondjuk év végéig - nézve?

Cz. A.: Nyár végéig sok újat nem tudok mondani. Előadások, fesztiválok, könyvbemutatók, nyári tábor, elég ennyi. Közben zenélünk a zenekarral, írni-olvasni mindig akad, ötletekkel jól állok. Ráadásul ez egy évfordulós év, 20 éve kezdődött szinte minden! (Miközben érettségiztem, aszta!)

LHQ: A válaszaid, a könyveid témája, s az egész hozzáállásod, dinamizmusod azt sugallja, hogy te egy örök fiatal vagy. Így van?

Cz. A.: Röviden: igen.

LHQ És hosszabban?

Cz. A.: Jó lenne, ha minden felnőttben megmaradna az az őszinte, játékos, álmodozó, tisztelet-tudó(!), kissé bizonytalan, de ugyanakkor nagyon is határozott gyerek! Ezért csinálom ezt az egészet. Hogy megmutassam: lehetséges. Amúgy nekem is jó terápia ez, és tök ingyen van.

LHQ: Üzensz-e esetleg valamit a feltörekvő, az irodalommal aktívan foglalkozó fiatalságnak, netán az idősebb korosztálynak?

Cz. A.: Írni és olvasni alapvető szükséglet. Mindenki tegye, a maga öröme. És maradjon mindenki szubjektív, az az igazi élvezet!

LHQ: Azt hiszem, kifogytam a kérdésekből. Van-e még valami, amit el szeretnél mondani?

Cz. A.: Csak szeretném megjegyezni, hogy mire is jó ez a sokat átkozott internet, hiszen mi ketten sosem találkoztunk, mégis a barátomnak mondhatlak. Ez érdekes, nem? Azért várom a személyes találkozást! (Készülj fel rá, baromi nagydarab ember vagyok, haha!)

LHQ: Köszönjük az interjút!

Cz. A.: Nekem volt megtiszteltetés! (Ez egy részlet a „Káélet”-ből...)

Feltámadás

A sci-fi irodalom sokszínűsége nem csak az azt művelő írók nemzetiségén múlik, hanem a tudomány, a technika rohamos fejlődésén, az egyre szerteágazó területein is. Azonban mégis kevés olyan sci-fi mű születik, amelyben a sporté a főszerep, még ha az a sport technikai is. Az alábbi történet viszont éppen ez utóbbira épít.

- Lassan megérkeznek a felvezetőkörrel az első autók, Montgomery foglalhatja el tehát az első rajtkockát, mellette indul Lemarch, mögöttük Heinmann és Brightwren. Mindenki készen áll, a piros lámpák kigyulladnak... és elalszanak, ebben a pillanatban kedves nézőink, megkezdődött a verseny. Lemarch támad azonnal, de Montgomery jól fogja az ívet, nem sikerül az előzés, Heinmann és Brightwren kissé lemaradnak, ők a saját csatájukat vívják, mindkettejüknek fontos futam ez a mai, Heinmann a szezon eleje óta visszaesett, de még mindig esélyben lehet a világbajnoki címért, Brightwrennek pedig a 4. rajthely kiugrási lehetőséget ad, általában nem szokott ilyen jól menni...

- Bocsáss meg, hogy félbeszakítalak, de közben Lemarch újra próbálkozik, nem is rosszul, láthatóan gyorsabb, mint Montgomery, valószínűleg kevésbé van megtankolva az autója, ha sikerül közel kerülnie, megpróbálkozhat az előzéssel.

- Igen, ezen a futamon döntő lehet a taktika, kérdés, hogy ha most sikerül is az előzés, össze tud-e szedni annyi előnyt, amivel kihúzza a plusz egy boxkiállást. Ismét megpróbálja... nem, nem sikerül, de nincs rossz pozícióban, a sikánnál újból lehetőséghez juthat. Nézzük, igen, kissé előbb van, de a hosszabb íven, meglehet, meglehet... Mi volt ez? Hirtelen lefékezett és visszahúzódott.

- Én úgy láttam, hogy valami előrerepült a pályára, ezért szakította meg a manővert. Nézzük a visszajátszást: igen, egy baleset történhetett.

- Heinmann és Brightwren ütköztek össze, a kocsik nekicsapódott a falnak és kigyulladt... elég csúnya baleset, valószínűleg le fogják állítani a futamot, mert Heinmann kocsija is megpördült és ott maradt a pályán az oldalára dőlve.

- Brightwren kocsija ég, de a pilóta még nem szállt ki, néhány pályamunkás rohan tűzoltó-készülékkel. Sikerül kiszabadítani, kicsit arrébb viszik, most az orvosi csapat megy oda hozzá.

- Úgy látszik, nincsen eszméleténél, de reméljük, nem esett komolyabb baja. Közben a futamot leállították, tehát újra fognak rajtolni az autók, Brightwren valószínűleg nem, a csapatából csak Ikari folytatja a versenyt...

Új hét, új ország.

Rengeteg országban jártam életemben, de mindegyikből csak egy várost ismerek. Abból is

csak egy drága szállodát. Így aztán tulajdonképpen minden ország ugyanolyan számomra, mert a drága szállodák mindenütt ugyanolyanok.

Másoknak Franciaországról Párizs, Párizsról az Eiffel-torony jut eszébe. Nekem Franciaországról Le Mans, Le Mansról a Villeneuve-kanyar. Számomra az ország a versenypályája. Ami viszont másoknak mindenhol ugyanolyan, de én minden métert ismerek.

Nem ismerek meg új embereket, mert mindegyik drága szállodában és mindegyik versenypályán ugyanazokkal találkozom. Versenyzők, mérnökök, szerelők, pályamunkások, újságírók.

42 éves vagyok, és 17 éve vagyok a Forma-1-ben. Nem szoktak ilyen hosszú időt eltölteni itt. Győznek, megunják, vagy néha meghalnak. Én nem győztem soha. Főleg tesztpilóta voltam, néha versenyző egy kisebb csapatnál, mindig a nagyok árnyékában. Jöttek az ifjú tehetségek, gyorsan világbajnokok lettek, majd leléptek. Nekem valahogy nem jött össze soha. Nem vágytam arra kifejezetten, hogy nagy sztár legyek, de... valahogy már olyan vagyok itt, mint a pálya egy tartozéka. Mindenki természetesen veszi, hogy ott van, és senki se figyel fel rá.

25 éves koromban valóra vált az álmom: szerződtek. Most már 17 éve a Forma-1-ben vagyok, és úgy érzem: az életem egy csódtömeg. Nincs családom, nincs senkim se. Még azt se lehet mondani, hogy nagy vagyont szereztem, mert nem. A sztárokat túlfizetik, az átlag versenyzőt nem. Egy bank-vezérigazgató többet keres nálam. Nem nyomorgok, de gazdag se vagyok.

17 éve vagyok a Forma-1-ben, és elegendem van. A sikertelenségből, hogy mindig másoknak kaparom ki a gesztenyét, hogy a sztárok között nekem nem jutott semmi, hogy egy középmenedzseri fizetésért teszem kockára az életemet minden hétvégén. Csakhogy máshoz nem értek. 17 éve vagyok a Forma-1-ben, és egyszer végre nyerni akarok.

De mégis: ezt szeretem. A napfényben csillogó autót, az alapjárat megnyugtató zúgását, a frissen kicsomagolt gumiabroncs szagát. Az elsuhanó te-reptárgyakat a pálya mellett. Szeretem, hogy az autó engedelmeskedik nekem, tetszik, hogy együtt tudok működni a géppel.

- Rádiópróba. Egy, hat, tizenkettő. Jól hallottad?

- Egy, hat, tizenkettő. Tökéletes a vétel. Felétek?

- Tiszta.

- Remek, menj egy lassú kört, amíg lecsekkoljuk a kocsit.

- Lassú kör, értettem.

Szép lassan. Ezt a pályát szeretem, technikás is, meg néha gyors is. Nem mintha ide kötődnének a nagy győzelmeim, nekem olyanjaim nem voltak. Igazándiból életemben egyszer állhattam a dobogóra, egy esős vasárnapon, amikor szinte mindenki kicsúszott előttem, aki versenyezni próbált. Azon a hétvégén gondok voltak a kocsival (mint olyan sokszor máskor is), így aztán több körrel lemaradva a második helytől, de befejeztem a versenyt. Na ez volt életem legnagyobb pillanata, ekkor még egy újságíró is meginterjúvolt, és (igaz hibás névvel, de) benne voltam az összes jelentősebb sportlapban és műsorban.

- Szerintünk minden rendben, kezdheted a gyorsabb köröket.

Ilyenkor már nincs idő bámészkodni, a pályára kell figyelni, a gyors szakaszokon a gép vége sebességre 324,7 km/h, ez 90,2 méter per szekundum, valamivel több, mint 9 centiméter ezredmásodpercenként. 0.001 másodperc. Ha ennyivel később rántom el a kormányt, elkapom a másik kocsit hátsóját, és akkor már nem számít, hogy melyikünk a nagyobb sztár, csak abban bízhatunk, hogy az őrangyalunk nem nagyon maradt le tőlünk. Az életünk egymástól és a jószerencsétől függ, egyetlen vékony hajszálon.

Itt a célegyenes, itt legalább egy kicsit lehet lazítani, csak bele kell lépni a gázba, a többi elintézi vezérlőelektronika és a motor, már lengetik a kockás zászlót, a közönség tombol... álmomban, közben Montgomery úgy húz el mellettem, mintha állnék, hiába, ez mégiscsak a technikáról szól, ennyivel erősebb az ő gépe. Még ennyivel tehetségesebb.

- 2:24:139. Elsőre nem is rossz. Menj még egy kört, aztán kielemezzük az eredményeket és beállítjuk a fedélzeti szoftvert.

Valóban nem rossz. Ahhoz képest, hogy Lemarch-nak ez a tavalyi ideje...

Nahát, nahát. Egy negyedik hely. Nem is emlékszem, hogy mikor indultam utoljára ilyen előkelő pozícióból. Várjunk csak... igen, megvan. Azért nem emlékszem, mert eddig még soha nem indultam a 10. helynél előbből.

Most, hogy itt állok Montgomery mögött, talán végre megtanulja, hogy ki vagyok. Múltkor fel sem ismert, biztos azt hitte, hogy valami újságíró vagyok, vagy egy az (elegánsan) személyi aszisztensnek nevezett csicskái közül. Igaz is, minek ismerne fel egy sok szezontóta itt rohadó, ennek ellenére mégis teljesen névtelen versenyzőt a tavalyi év nagy felfedezettje, a sztár, aki élete első

szezonjában a harmadik helyen zárt, ezzel kiérdelve a minden idők legsikeresebb ifjú tehetsége címet, akihez csak dől a lé, akin csapatokban lógnak a nők, aki... a francba is. Nem elég, hogy tehetségtelen vagyok, még undorító módon féltékeny is. Gratulálok.

Mellettem Heinmann. Heinmann-t szeretem. Talán ő az egyetlen, akit tényleg ismerek és kedvelek a versenyzők közül. Valószínűleg azért, mert ő sohasem volt nagy tehetség. Ellenben minden évben javított a teljesítményén, egyre feljebb jutott, és most ott tart, hogy nem csupán egy a sok közül, hanem a két nagynak is tartania kell tőle. Nem fölfuvalkodott. Jó versenyző, mert tud félni. Tudja, hogy mit jelent minden héten újra beülni a száguldó szénszálas koporsókba. Még Ikarinál is jobban szeretem, pedig ő a csapattársam. Ikarival semmi bajom, de még fiatal. Ő még nem tudja, hogy nincs minden évben nyertes...

Akkor induljunk... Ha egy kis szerencsém van a rajtnál, akkor akár több körig itt tudok maradni elől, amíg utol nem ér az elkerülhetetlen megelőzés, majd később a lekörözés. Három. Kettő. Egy. Nulla.

A rajt utáni egy percet szeretem a legjobban. Fölenged a feszültség, a spekulációk ideje elmúlik, a rádió

még nem tömök tele az ember fejét az újabb és újabb instrukciókkal és helyzetjelentésekkel, de már

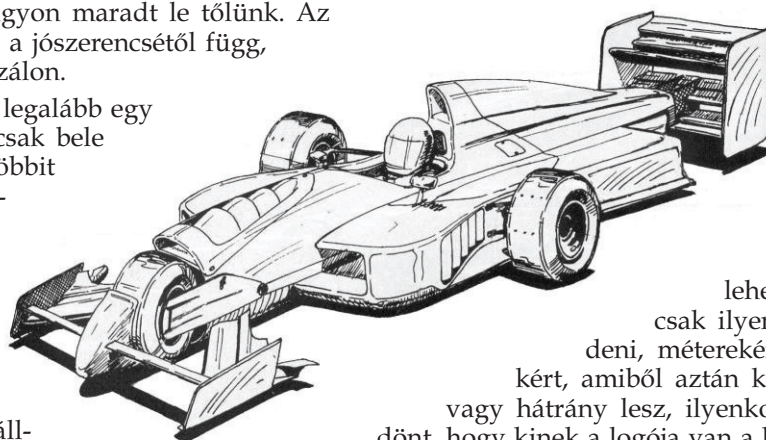
lehet küzdeni, sőt, csak ilyenkor lehet küzdeni, méterekért, centiméterekért, amiből aztán később az előny vagy hátrány lesz, ilyenkor még nem az dönt, hogy kinek a logója van a kocsidon, ilyenkor nem mások döntenek helyetted, ilyenkor, ebben az egy percben te döntesz.

Előttem Heinmann, ahogy látom kevesebb kiállásra játszik, akkor viszont meg lehet előzni őt is, talán elég a motorerő, talán nem, na gyereink kislány, mutasd meg, mit tudsz, mutasd meg még egyszer, hátha most összejön... Szinte el se hiszem. Sikerült! Sikerült! Megelőztem! Előttem a cél, utánam a vízözön! Na akkor gázt, irány Montgomery, na gye... Mi a fene?!... Jellemző.

A kék eget füst homályosítja el. A zöld fűvön keréknyomok, olaj. A levegőben benzinszag. Fölöttem orvosok. Oldalt a kocsit, kiégve. A másik oldalt Heinmann áll. Innen látom, hogy remeg a lába. Az enyém is remeg.

Micsoda pillanatot mulasztottam el. Életem talán legszebb pillanatát. Most először szálltam ki úgy az autóból, hogy teljesen, maradéktalanul, tiszta szívemből boldog voltam. Nyertem.

WToma

KORSZAKOKON ÁT (Egy Battletech antológia)

Furcsa érzés töltött el, mikor kezembe vettem ezt a könyvet. Bevallom, én szeretem az antológiákat. Elsősorban azért mert rövid, de egész történeteket kapok a pénzemért. A rövid történetekből kifolyólag bárhol abbahagyhatom az olvasást, és – akár napokkal később – folytathatom, nem kell azon gondolkodnom, hogy pontosan, mi történt a szereplőkkel az előző 150-200 oldalon. Bár nem igazán sikeresek kint Amerikában az ilyesfajta kiadványok, mint a több részes regények.

A Battletech világa sohasem állt túl közel hozzám, de mint sci-fi, túl távol sem. Talán az enyhe manga hatásnak köszönhetően érdekesnek találtam a 31. század harcait a hatalmas robotszerű harci gépekkel; bár megrögzött Csillagok Háborúja rajongóként, idegen fajok nélkül kicsit szegényesnek tűnt. A politikai intrikázás, és a házméretű harci gépek mind ezek ellenére jól ellensúlyozták, hogy az egyetlen faj benne az ember, bár az több nemzetre oszlik.

Rendszerint kis vagy nagyobb csalódással szoktam a szerepjátékokra készült regényeket olvasni, bár ezek elsősorban a Sötétség Világára írtakra vonatkozik. Esméletlen hangulatosra leírnak az alapkönyvben egy világot, aztán a hozzá megjelenő regények színvonala kevésbé vagy erősen megkérdőjelezhető. Persze vannak kivételek. Jelen esetben valahol középtájon helyezkedik el a könyv; talán azért is, mert semmiféle szerepjáték nem látott itt nálunk Magyarországon napvilágot.

Az antológia jól megszerkesztett, összesen tizenkét novellát tartalmaz: az Amaris-féle lázadástól, egészen a HPG-generátorok (hiperpulzus generátor, ez teszi lehetővé a csillagközi kommunikációt) lekapcsolásáig; olyan írók tollából, mint Michael A. Stackpole, Blain Lee Pardoe, Loren L. Coleman és Martin Delrio, hogy a csak a legismertebbeket említsem.

A kötet első novellája az Amaris-féle idején lévő hatalmi viszonyokat mutatja be, itt a magyar olvasó megtudja, hogy pontosan ki volt az a Stephen Amaris és az általa vezetett lázadás, melyet alaposan, de nem eléggé részletesen mutat be a Csillagok Ura regény. Legalábbis azon olvasók számára, akik csak a magyarul megjelent regényeket olvasták, és nem mélyedtek el jobban a Battletech univerzumban.

Stackpole a tőle megszokott módon, és terjedelemben írt – három novellát is, amelyek egyike a Negyedik Utódlási háborúban, a második a Klán háborúk idején, illetve a harmadik, – amely a kötet utolsó előtti írása – a Sötét Korban, azaz a HPG-generátorok szabotázsakció előtt/alatt játszódik. És talán rávilágít egy-két dologra is, mivel tippeket ad, ki és miért hajthatta végre a szabotázszt a HPG hálózaton. A könyv közel egyharmadát tesz ki a Stackpole írásai, pedig egy közel 500 oldalas kiadványról van szó.

Az első két novellájában a már megszokott „stáblista” dolgozik; mint Victor Steiner-Davion, és elmaradhatatlan „csatlósa” Galen Cox, illetve a herceg szíve választottja, Omi Kurita. Valamint klános részről Phelan Kell, pontosabban Phelan Ward. A harmadikban ugyan szerepel a főherceg

– van vagy 120 éves –, illetve egy visszapillantás erejéig Omi is.

Míg Loren L. Coleman – aki ugyancsak három novellát jegyez jelen könyvben – mind az EgyNem (Egyesült Nemzetközösség), mind a Kapellán birodalombéli konfliktusokról korrekt képet kapunk. (Ahogy azt tőle már megszokhattuk.) A második novellájában pedig a két részes Kapellán Megoldást trilógiává bővíti, és elvarr benne egy-két szálal, illetve kiegészíti a történetet.

Ez ugyancsak igaz a kilencedik – Kemény, mint a Kő – novellától a tizenegyedikig – Közelgő Vihar – csemege lehet a magyar olvasók számára, hiszen Csillagliga és a Sötét Kor közötti időt dolgozza fel, ahol, Devlin Stone a Köztársaság vezetője. De az igazi, személyes kedvenc a Hőfötte Hegycsúcsok, mely zárja az antológiát. Ezt egy kicsit bővebben boncolgatnám.

Végre az első olyan, írás, – Battletech viszonylatban – vegeztisztán csakis olyan katonai akcióról szól, amelyben nincsenek mehek. (Persze egy Arbalest itt is feltűnik, sőt dramaturgiailag fontos szerepet kap; de ettől függetlenül nem szerepel benne más.) Egy kommandós egységről szól, pontosabban annak vezetőjéről, aki teljes erővel küzd a Szféra Köztársaság egybentartásáért.

Ebben a novellában szerepel a Sötét Korból kedvenc frakcióm is, a Szellemmacska klán. A novella hátttere ismert a megjelent regényekből, ezért most ezt nem részletezném. Adott egy kisebb nemesi ház, valahol a Kurita-EgyNem határon fekvő bolygón – ami jelenleg a I. prefektúra területén található. A bolygó domborzata erősen hasonlít Svájcra, megszállja egy kisebb Szellemmacska kontingens.

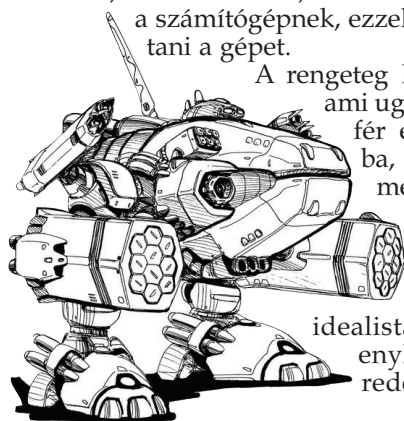
Erős a gyanúm, hogy egy verseny scenárium lehetett, mivel viszonylag lineáris a történet, legalábbis, ami a csatákat illeti. A WizKids Games az új Battletech sorozatot a lefutott negyedéves bajnokság végeredménye alapján írta meg. Persze az íróknak így is elég nagy szabadságot hagynak – gondolom.

Van egy kicsi, de mindenre elszánt kommandó, akik vezetője McNamara százados. A százados, a fiatal kora miatt egy kissé idealista, hisz abban, hogy a Köztársaságot a jelen körülmények között még helyre lehet állítani, és vele együtt a HPG-hálózatot is. De a megérkező klános egységek nagyon hamar rádöbbennek a fiatal századosra, hogy ez nem így lesz. Ezek után az embereivel mindent megtesznek annak érdekében, hogy elkergessék a betolakodókat a bolygóról; vagy legalábbis erősen hátráltassák őket. És természetesen, teszik ezt úgy, hogy a legkevésbé áldozatba kerüljön; mind civil, mind katonai szempontból.

Nagyon tetszett az a rész, amikor hat gyalogos

felveszi a harcot a novella egyetlen mechjével. Illetve a másik rész, ami nagyon megragadta a képzeletemet, amikor belopódnak a kommandósok a Szellemmacska táborba, és elkötik az Arbalest. Tették ezt kétszer, mivel nem ismerték a mech biztonsági kódját. Egyszerűen elrejtették bent egy diktafont, amire felvették, és csak visszajátszották a számítógépnek, ezzel el tudták indítani a gépet.

A rengeteg harc ellenére – ami ugye nem nagyon fér el egy novellába, annak terjedelme miatt – az emberi jellemábrázolás is jól sikerült. A végére a kicsit idealista srácból egy enyhén megkeseredett férfi lesz.

Egy kicsit felemás módon ér véget a novella, a Macskák maradnak, mivel erősítést kaptak a végére; de mégis csak a kommandósok győztek.

Mindent összevetve kellemes kikapcsolódást jelent az antológia a témára fogékony olvasók számára.

Ha'lathin

A szerző megjegyzése: A fenti antológia – legjobb tudomásom szerint – nem létezik semmilyen formában. De régóta szerettem volna egy Battletech novellát, illetve inkább egy novellafüzért írni, ám ennek több oknál fogva valahogy sehogyan sem jött össze. Így – Stanislav Lem hatására – egy nem létező könyvkritikát írtam a novellából/ novelláról, persze mint látszik igen rangos segítők voltak a mű el nem készítésében – lásd az írógárdát fentebb. És szeretnék köszönetet mondani Túri Andrásnak, hogy a Lidércfény 5. számában megismertette velem ezt az írásmódot is, melyet Lem talált ki.

Nem Beavatkozni...

Az ős sci-fi-k jellemzője volt, hogy idegenek érkeznek a bolygóra, akik mindenképp el akarják foglalni a Földet, kiirtani az emberiséget. Ezen később túlléptek az SF írók, s már nem esztelen gyilkosoknak állították be az idegeneket, hanem felsőbbrendűnek, amelyek a jelen társadalmunkat primitívnek nézik. Az alábbi rövid írás azonban még ezen is túlmegy.

...A wahronyum-féregmotor meghajtású űrhajó csendben lebegett az űrben, orbitális pályán a ragyogó kék bolygó körül. Hosszú ideje pihent már itt, a „harmadik bolygó” közelében, megfigyeléseket végezve. A pilótának, az álcázó technika révén, nem kellett attól tartania, hogy észlelik odalentről, hisz a lakói által Földnek nevezett bolygón a technikai fejlettség még nem ért el arra a szintre, hogy erre esély mutakozzon. Meg amúgy is túlságosan el vannak foglalva egymás kiirtásával... Háborúk, éhínség, környezetszennyezés, faji ellentétek...

...Befejezte a jelentést. „A Föld nevű bolygón élő, magukat Embernek nevező faj esetleges tagfelvételének lehetőségét a Szövetségbe határozottan ellenzem. Egyelőre nem képesek legyőzni azon akadályokat, melyek minden értelmes faj főbb buktatói, s melyek legyőzése kell lennie az első lépcsőfoknak. Javaslom az ezer év múlva történő visszatérést, s a tesztek újbóli elvégzését.”

...Már ha lesz hová visszatérni. Ahogy a dolgok most álnak, valószínűtlen, hogy e faj túléli az elkövetkező 100 évet akár. Persze, meg lehetne próbálni segíteni nekik, de akkor oly mértékben be kellene avatkozni fejlődésükbe, hogy annak akár szörnyű következményei is lehetnének! Ha ez a faj kijut a világűrbe, azelőtt, hogy levetné bárbar természetét... jobb bele sem gondolni. Valljuk be, elvesztegetett hetek voltak az utóbbiak...

...Kiszámította a visszatérés útvonalát, kiadta a fedélzeti számítógépnek az utasításokat, majd beindította a rendszert. Utoljára még viszanézett, és ahogy a hajó hihetetlen sebességgel

nekilódult, s a ragyogó kék bolygó eltűnt a távolban, az a kényelmetlen érzése támadt, hogy valami kicsúszik ujjai közül... épp most. Ám a tényekkel nem lehet vitatkozni, és a tény az, hogy ez a bolygó még nem készült fel. Viszlát ezer év múlva.

...Néhány aggodalmas szempár figyelte, ahogy a fényes pont felragyog az égbolt megfigyelt szelvényében, majd miután eltűnt, megkönnyebbülten sóhajtott valaki.

- Csakhogy lelépett végre...

- Jaja, már én is nagyon kezdtem unni, hogy itt kukkol!

- Az utolsó pillanatban arra gondolt, hogy lejön, és segít nekünk „felzárkózni”!

- Hehe...

- Szerencséje volt. Meg kellett volna semmisítenünk.

- Viszont valamire mégis jó volt ez az utóbbi néhány hét...

- ?

- Nem kell lefuttatnunk a soron következő teszteseteket. Az álcázó tökéletesen működik.

- Hát végül is... van benne valami... De mégis ez így rendjén. A teszteseteket le kell futtatni, és le is fogjuk! Nem kockáztathatjuk, hogy valaki rájöjjön, hogy a több ezer évvel ezelőtti állapotokat vetítjük a felszínre! A Galaxis még nem érett meg ránk. A legfontosabb...

Három hang zeng egyszerre:

- Nem beavatkozni.

Anonymus Chynewa

Frankcsapda

A klasszikus sci-fi-t alapvetően a távoli jövőbe és az űr hidegébe helyezik. Ha így nézzük, akkor az alábbi történet is klasszikus. Azonban ha ezen kicsit túllépünk, láthatjuk, mégsem egy szimpla klasszikussal van dolgunk, hanem egy teljesen modern, a mai kor SF igényeit kielégítő írással.

Egyenletes, halk zümmögésre ébredt. Szemhéja pánikszerűen pattant fel.

Lenyomott egy gombot, majd gyorsan körbe-hordozta tekintetét a sötét fülkében, rutinszerűen pásztázva a műszerek alig megvilágított kijelzői fölött. Csak amikor másodszer is megbizonyosodott róla, hogy semmi nem változott az utóbbi negyedórában, lazult el újra.

- Ismét elaludtam - nyugtázta fennhangon, amitől megrettent. Nem mintha lett volna bárki is a hajón, aki hallhatná szavait, de odakint az űrben - tudta jól - ott lapul a vadász, ugrásra készen.

„Legalább három, technikával és legénységgel túlsúfolt felderítőhajó kutat utánam ebben a pillanatban” - gondolta - „Bár igazából az ilyen horderejű ügyeknél öt hajóból áll a szabványos vadászegység...”

Ő pedig a préda! Ez, kevésbé zavarta, hisz kora ifúsága óta „csatázott” a hatóságokkal. Régi csempészcsaládból származik, generációk óta a vérükben van a repülés. Kiképzése vetekszik a legelitebb alakulatok beiskolázásával. Kemény tanítója - könyörtelen apja mellett - a nagybetűs élet volt. A PAPA minden alkalmat kihasznált, hogy hatalmas pofonokkal vagy egyéb kínzásokkal büntesse a legkisebb hibáért is. Szemében Frank sosem látta a szeretetnek még csak a szikráját sem. Pedig hogy vágyott rá. Vagy egy elismerő szóra... Érezni, hogy büszke rá a vén róka. De nem. Ez az ajtó mindvégig zárva maradt előtte. Még akkor is, amikor az öreg a saját életét dobta el, hogy ő megmenekülhessen.

„A halálos pillanatában is csak szemrehányás volt a tekintetedben, apám! Egyébként is feleslegesen áldoztad fel magad, hisz elkaptak. Nem tudtam meglépni. Kővé dermedtett a tudat, hogy még az utolsó pillanataidban is csalódtál bennem. De később megszöktem! Az ítélethirdetés után... Gályarabságra ítélték az átkozottak. Hát nem! Inkább meghalok! Még az is jobb a gályánál!”

Gondolatmenetét az ismételt felcsendülő halk zümmögés szakította félbe. Gyorsan lenyomta a gombot, és elvégezte a rutinellenőrzést a műszerfalon. Ilyenkor - ha ébren ült - idegesítően hatott rá a tizenöt percenként megszólaló vekker, de szükségesnek mutatkozott. A múltkor is elaludt, elaludtak... Ebből lett a tragédia...

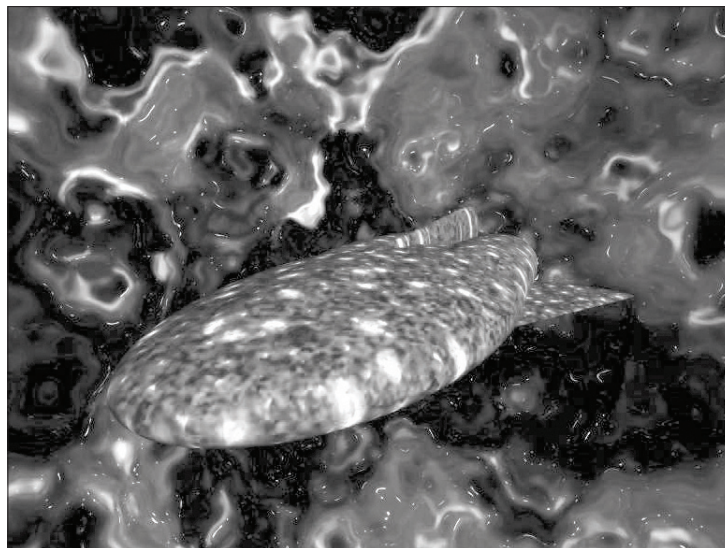
A bírósági tárgyalás előre megrendezett komédia volt. Akár csak az utolsó fuvar, a tökéletes csapda. Még a „hamis papírok” is hamisítva voltak. A hadügy minden elképzelhető mozgósított, hogy őt - az apjával együtt - gályára küldhessék. Ez csak félig sikerült, hisz az öreg csempész ekkor

már messze járt. A gyors orvosi intervenció ellenére sem tudták megmenteni az agyát...

Aznap kettejüket ítélték gályára. A másik egy igen szemrevaló, gömbölyded, mégis izmos testtel rendelkező nő. Macskaléptű és hajlékony. Egy arcizma sem rezdült, amikor felolvasták az ítéletet.

„Pedig micsoda pazarlás. Kár érte. Most érhetett a harmincas évei közepére. A legszebb női kor” - gondolta Frank. Érezve, ahogy a hormonok működésbe lépnek testében, még a kegyetlen ítélet árnyékában is.

Valamikor kiskorában, egy múzeumban látott néhány kétdimenziós filmet, állítólag a huszadik

századból. Az egyikben a főhőst gályára küldték, evezni a végkimerülésig. Akkor mosolygott a filmen, nem is sejtve, neki is hasonló sors jut majd... és mégsem...

Körülbelül száz évvel Frank születése előtt fejlesztették ki az első - teljesen automata - önállóan operáló csillagközi csatahajókat. Az elképzelés jó volt, a kivitelezés is, de a terv mégsem vált be. A legmodernebb számítógépekkel és haditechnikával felszerelt hajók egymás után veszték el. Kétévnyi hibaelemző kutatás után kristályosodott ki: a tökéletesen dolgozó számítógépek túl logikusak. A hadviseléshez, a megfelelő hadicsel kidolgozásához hiányzik belőlük az emberi absztrakt gondolkodás. Ekkor született az első gálya. Egy önkéntes pilóta agyát kiemelték testéből, majd mesterséges táptalajra helyezve összekötötték az űrhajó fedélzeti komputerével és minden érzékelőjével. Ha úgy tetszik, mechanikus testet kapott. Egyetlen hibája a folyamatnak, hogy visszafordíthatatlan. Ezért, néhány megszállott önkéntest le-

számítva, nem akadt legénység az új járművekhez. Az uralkodó ekkor módosította a törvényt, miszerint, visszaeső gazemberek - főleg ha jó pilóták - a számozás helyett hadrendbe állíthatók az új Kiborg gépeken. Ezzel módosult a gályarabság fogalma.

Halk zümmögésre ébredt. Riadt gombnyomás... Ellenőrzés... Nincs változás. Mióta is? Három hete. Vagy több? Ki tudja. Megnézhetné a fedélzeti naplót, de már nem vezeti... Minek? Amióta ebben a „ködben” bujkál, minden mindegy. Itt túl nagy az elektromágneses interferencia ahhoz, hogy a letapogató szenzorok megtalálják.

Tökéletes búvóhely.

Kezdetben még lóttak ki rá találmára néhány jelzőrakétát, de aztán az is abbamaradt. Úgy látszik, rájöttek, eltalálhatják, és akkor meghal. De NEKIK élve kell. Különben feleslegessé válna az egész hercehurca.

Kitekintett a jobboldali kis ablakon. Csak szürkeség, más semmi... Se csillagok, sem űr...

Csak a lélekvesztőjét körbeölelő csillagközi por. A „köd”, amely lassan a lelkét is belep. A várakozás, a semmittevés és a feszültség kikezdték idegrendszerét. Jó lenne tudni, hol vannak az üldözői. De akkor sem venné észre őket, ha közvetlenül mellette húznának el.

Aktív letapogatást nem mert alkalmazni, hisz elárulhatná a keresősugár. A hajó létfenntartó rendszerének működését is a minimumra csökkentette. Csak semmi árulkodó kisugárzás. Interferencia ide, vagy oda...

Egyenletes halk zümmögés... Gombnyomás... Műszerfal... Magány! Egyszeriben nagyon hiányzott neki Esther. A lány hangja, durva modora, a szaga, kíváncsi szemei és a folyamatosan követelődző teste... Húúú! Az a csillapíthatatlanul mindig éhes test...

A tárgyaláson látta meg először, és többé nem tudta levenni róla a szemét. Akarta. Nagyon. Az életénél is jobban! Az ítélethirdetés után együtt szállították őket a végrehajtás színhelye felé. A kis rabszállító rakétán - a pilótán és rajtuk kívül - csak két felfegyverzett űr tartózkodott. Frank szinte megigézetten bámulta a nőt. Leplezetlenül. Az pedig visszabámult. Pimaszul. Egyszer, még mielőtt a fegyőrök bármelyike is reagálni tudott volna, Esther két kézzel megragadta rabruhája elejét, és egyetlen mozdulattal feltépte. Alóla kibuggyantak kemény, kerek mellei, a hatalmas udvarú bimbók kíséretében. Talpra ugrott.

- Gyere! Még egyszer szeretném érezni magamban a férfit, mielőtt átalakulok! - kiáltotta.

Erre Frank is felugrott. Kinyújtott karokkal indult el a nő felé. Az, egy váratlan mozdulattal el-lökte magától - egyenesen az egyik tanácsalannul álló űrré - majd gyors fordulatból altájon rúgta a másikat. Miután a rabkísérő fájalmában megrogyott, és félig megfordult, az amazon megbilincselte kezei hátulról a nyaka köré tekeredtek...

Közben Frank is magához tért. Gyorsabban ocsúdott fel a bagzási mámorából, mint a meglepett foglár. Kihasznlva a lökés adta kinetikus energiát, orrnyergen vágta ellenfelét, akinek az arcát pillanatok alatt elöntötte a vér. Még egy kétékezt mért a gyomorszájra, majd a fegyvertáska felé nyúlt. A sugárpisztoly gyors villanása és... egy ellenféllel kevesebb. Célba vette a másik férfit, de már nem lótt. Az élettelenül csüngött

Esther bilincsenek ölelésében. A „sofőr” észre sem vette, mikor szenderült át egy jobb létre... Szabadok voltak. Ő, a kiváló pilóta és mellette a legjobb - valamint legszexisebb - navigátor. Megindult a hajsza. A rabszállító nem rendelkezett semmi extrával. Lassú is volt, rövid hatótávolságú, álcázó berendezés nélkül...

Halk zümmögésre ébredt... Idegesség és rutin-teendők. Hol is tartott gondolatban, mielőtt elnyomta az álom? ...A szabadság első pillanatai...

Amikor letértek a megadott pályáról, a rendszer automatikusan riasztotta az illetékeseket. Holdárnyékba kerülve besodródtak egy hajótemető roncsai közé. Lekapcsoltak mindent, és lapultak, míg üldözőik elhúztak mellettük. Később szeretkeztek. Majd megint... ..és ismét... Ki tudja hányszor a kétnapi várakozás alatt. Orrvérzésig.

Negyvennyolc óra elteltével már feltételezhető volt, hogy sokkal távolabb keresik őket, így rövid tanácskozás után útra keltek. Kihasznlva Frank kapcsolatait hamar lecserélték a "meleg" járművet egy fürge, némi komforttal ellátott csillagközi hajóra.

Esther egyik ismerősétől - súlyos anyagi juttatások árán - szereztek egyet a legmodernebb álcázóberendezések közül. Úgy érezték, övük a végtelen...

Egyenletes, halk zümmögés... Gombnyomás... ..

„Mégis megtaláltak bennünket. Alig három hét leforgása alatt” - morfondírozott - „Túl magabiztosak voltunk. Nem is vettük észre a jöttüket, éppen egy aktus „fáradalmait” pihentük ki. A nő oly édesen aludt a mellkasomon... Elszundíthattam... Az átkozottak viszont biztosra mentek. Ismerték az álcázó működési frekvenciáját. Esther ügyfele árulhatta el. Az én kapcsolataim tudják, aki beszél, az halál fia. Előbb, vagy utóbb. Inkább előbb! Meg is érdemi a ribanc, hogy elkapták! Csak ne hiányozna annyira...”

Eltűnődött még azon, hogyan sikerült ismét olajra lépnie. Aktiválta a hajó önmegsemmisítő rendszerét, és bezárkózott a budira. A rohamosztag gyorsan elhagyta a fedélzetet, de a járművet vontatósugár alá vették.

Miután előbújt, leállította a visszaszámlálást, egy jól sikerült lövéssel függetlenítette magát a csatahajótól és a gázra lépett.

Hamarosan útjába került a „köd”. Azóta itt dekol. Mióta is? Három hete... Vagy több?... Lényegtelen...

Halk zümmögésre ébredt. Csak lassan, nehezen tért magához. Az egész testét valami furcsa zsidobadás fogta el. Mintha egy függőleges alagútban zuhanna lefelé.

Hangokat hallott. Belülről...

- Kész. Felfuttathatod az utolsó rendszert is.

- Már folyamatban van.

- Akkor ideje lépelnünk. Jobb, ha minden technikus hajón kívülre kerül, mielőtt az új pilóta teljesen felébred. Nemsokára őt is csatarendbe állíthatjuk.

Frank elméje tisztulni kezdett. A szájában valami idegen, fém íz érzett. Szemei a csillagok végtelenét pásztázták, füleiben pedig a pulzások és a tér elektromágneses háttérzaja duruzsolt lágyan...

Fuwallat

TERMINATOR: The Sarah Connor Chronicles

A Fox ezen tv-sorozata a Terminator mozifilmekhez kapcsolódik ugyan, de azok afféle „alternatív univerzum” továbbgondolása. Természetesen kedvelem a Terminator sorozatot, mint az apokalipszis-víziók egyik jól sikerült találását. Különös tekintettel a 2. részre. Az ítélet napja egy duplalemezes extra dvd-n van meg. A lemezek menüje a Skynet belseje, amiben simán ellehet tévedni. Így azután nagy érdeklődéssel kezdem nézegetni a tv-sorozatot. Amikor ezt az írományt elkövetem, még korántsem néztem végig. A főbb karaktereket nem a moziból megismert színészek játsszák, ám ez egyáltalán nem zavaró. Nekem legalább is semmilyen problémát nem okozott. Bevallhatom, hogy az első összbemutató teljesen elfogulttá tett. Annak ellenére, hogy már észleltem benne furcsa dolgokat, logikai bakugrásokat, ez a sorozat (ratatata!) nálam nyert. A sztorit nem kívánom vázolni, mivel nem láttam még az egészet, így nem is tudnám. Inkább csak szemezgetnék belőle, megemlítvén, ami nekem tetszett. A kezdet egy sokkoló látomás, amelynek első kockái utalnak a kettes mozi záróképeire. Aztán jön a feketeleves, melyben egy terminator megöli John-t, nyomban ezután kitör az atom-apokalipszis. A gépezetről leeg a szintihús, és torkon ragadja a csodálatos mód meg sem pörkölődött Sarah-t. Ebben a sorozatban John Connor védelmezője egy ártatlan, szinte már ostoba arckifejezésű leányzó, vagyis egy annak álcázott droid. Ez a „lány” azért bájos, mert

ugyan azzal a kissé marslakósan bamba arccal néz a főhősre, ló le egy embert, vagy mászik ki rövid helyzetértékelés után, egy autó szélvédőjéből, ami az előző jelenetben elgázolta. Na jó ez utóbbi alkalommal kissé ziláltabb. Sőt, ugyanazzal az arccal kezd el szétvagdogni egy másikat, hatástalanított terminátort, aminek előzőleg valami olyasmit csinált, hogy az leginkább egy nyak kitekeréshez hasonlít egy vascsővel. Olyan könnyed a mozdulat, mintha egy csirkéről lenne szó. Ezzel a csővel fogja hurokba, zabolázza meg a másik gépet, mint egy rakoncátlan hátaslovat. Kissé fura, hogy a csövet, mint a drótot, úgy hajlítgatja, a támadó fejének felnyitására már viszont fogót kér... Habár mindez egy géppel, egy ellenséges gépezettel történt, azért ez egy kicsit fáj nekem is. Amikor először fedezi a habtestével Connort, az egy igazi iskolai rémálom. Bejön az új tanár bácsi, névsorolvasást tart, aztán ló. Azzal a pisztollyal, amit az „ismerkedés” alatt a saját combjából operált ki. A folytatás is hasonló, menekülés, zűrzavar. A sorozat bevezető darabja úgy oldja meg a 2. és 3. rész közötti lavírozást, hogy a terminator lány elvezeti a hősokeket egy bankszéfben megbújó időgéphez, amit darabokban 1963-ban helyeztek ott letétbe. A „tanár bácsi” persze üldözi őket. Mivel közben többszörösen súlyos testi sértéseket „szenvedett” el, a külseje alapján alkalmatlan lenne ekkor már tanerőnek. Connorék bezárkóznak a páncterembe, összerakják a '63-as alkatrészekből az időmasinát, meg egy egylovétű plazmavetőt. A rájuk törő „pedagógust”, aki pusztá kézzel szedi szét a széf ajtaját, egy fejjel megrövidítik, a széfet leamortizálják, ők meg előre ugranak. A „jelenbe”, 2007-be. Sarah Connor itt tudja meg, hogy ő már tulajdonképpen évek óta halott. Azonnal rohan orvosi vizsgálatra, de kutyá baja sincs. Érdekes! Na innenől kezdve történnek hajmeresztő dolgok. Valaki újra építeni

kezd a Skynetet, na és újra jönnek a terminátorok. Van egy rész, amittől dobtam egy hátast. Egy álca nélküli gép egy ember segítségével új húsalcát növeszt magának. A szerves lötytel teli kádba még bizzar, fémcsontvázként csobban, amikor kiemelkedik belőle, überolja Frankenstein. Pöpec! (Szerintem a csupasz TA-k itt már teljesen nullákból és egyesekből vannak. Így az igazi ez!) Kinyírja az embert - naná, terminátor!- aztán meglép, alapos fejkavarásra adva okot az FBI-nak. Pikantériája ennek, hogy az új álcáját egy plasztikai sebésszel egy állástalan színész, bizonyos „Laszlo”(?!) fizimiskájához szabattja. Az eredetit meg is nyösztetik, mert persze a sebészt is elintézi, a biztonsági kamera meg rögzíti, ahogy elmegy. A terminator filmek fontos, sőt elengedhetetlen tartozékai a rémálmok. Az ítélet napjában Sarah rettenetes víziója a mai napig az egyik legkedvesebb és talán a legtöbbet nézett részem. Biztam benne, hogy a sorozat ad majd csemegéket ezen a téren is. Nem is csalódtam. Az egyikben a 40-es években találja magát, az atombombát megkonstruáló tudósok között. Azok nem látják őt, miközben azon töpreng, hogy mindőjüket le kéne lőni. Aztán bizony meg is teszi! A teljes élcapat ott fekszik holtan! (Hogy örülnének a németek! Hát még a japánok!!) Ám a halott tudósok fölélednek, a kamera körbefordul, ahogy most már észlelve őt, körülveszik. Egyszerre csak átmennek terminátorba! Sarah hiába lődöz rájuk, a robotok

plazmafegyvert szegeznek a fejébe... bumm! Nem semmi! Aztán ott van a jövőbeli nukleáris pokol és a fogságba esett emberek szenvedése a gépezetek között. Amikor a robot egy izével beleégeti a srác karjába azt a vonalkódot, önkéntelenül is egy régebben olvasott jövődőlés jutott eszembe. Az arról szöveg, hogy a fenevad a vonalkóddal hajtja uralma alá az emberiséget.

(„A vonalkód világszerte használt azonosítási eszköz, mellyel „bármely személyről, helyről vagy dologról adatot lehet gyűjteni”, de elsősorban tárgyak, pl. különféle árucikkek, dokumentumok, plasztikkártyák, stb. nyomon követésére használják. Vonalkódot nyomtatnak a termékek széles skálájára, a tévéktől kezdve a rádiókig. A vonalkód változó szélességű, egymással párhuzamos sötét sávokból és helyközökből áll. Egy adott termék azonosítási számát jelképezi, és megegyezik az alatta levő nyomtatott számsorral. Egy tipikus vonalkódban 30 fekete függőleges vonal van. A vonalkód szélein és közepén két-két hosszabb vonal található, amelyeket „örvonalaknak” neveznek, és amelyek vonatkozási pontok a számítógépes leolvasónak. Ezek között található egy 12 számjegyű kód két, 6 számjegyűből álló fele. Minden számjegy 2 vonal és 2 helyköz kombinációjából áll. A legtöbb vonalkód a termék származási országát, a gyártó céget és az adott terméket azonosítja. Kimért áruk, pl. zöldségek esetén a szupermarketekben, a vonalkód a termék típusát, azonosítóját és súlyát jelöli. Az újságokon és könyveken levő vonalkódokban benne van ezen áruk nemzetközileg egységes ISSN-, illetve ISBN-száma. A pénztárgép a termék vonalkódjának leolvasása után kikeresi a hozzátartozó árat a bolt számítógép rendszeréből. Nagyon könnyű egy termék árát megváltoztatni, mert légszerű csupán egyszer átírni a számítógépes adatbázisban.

Simon Bizley grafikája

Egyesek szerint a fenevad bélyege, vagy nevének száma (lásd Jelenések 13,16–18) egy homlokra vagy kézre tetovált lézer vonalkód lesz. Nem zárhatjuk ki ennek a lehetőségét, mivel tervben van, hogy a Földön mindenkinek egy 18 számjegyből álló egyedi azonosítási kódot osszanak ki, mely 3 különálló 6 számjegű sorozatból állna, azaz 6-6-6. Az Antikrisztus száma is 666. Az így megszámozott

emberek azonosíthatóak és nyomon követhetőek lesznek bármerre a világon. Mi azonban úgy gondoljuk, hogy a beültethető mikrochip az esélyesebb arra, hogy a fenevad bélyege legyen.”)

Forrás: pusztába kiáltott szó

Asimov mester pontosan ezért találta ki a 3 törvényt, amit aztán a terminator kiagyaloí sikeresen végképp a múlt időbe tettek. Nukleáris holocaust, a maradék embereket irtó gépekkel...hát mi tagadás a mester csodálatos utópiájának végképp befellegzett. A sorozat egyébként néhány nagyon meglepő újdonsággal is szolgál az átlagos terminator-rajongóknak. Ezek egyike a balettozó terminátor, ami épp olyan meghökkentő, mint amilyen bájos. Talán így leírva nevéstégesen hat, de korántsem az. A „leányzó” egy küldetés végrehajtása közben, amely során két ember halálát okozta közvetve, mellesleg megtanult balettozni is. És hogy ez komoly fejlemény, az jelzi, hogy Klye bátyja döbbenet, egy kemény harcstól szokatlan módon, könnyes szemekkel figyel az utált gép légies mozgását. De ilyen érdekesség az is, amikor a gépcsaj chipset vagy palacsintát eszik, minden gond nélkül... „fejlettebb prototípus”. A másik sokkoló élmény, hogy Dr. Silbermann megbolondul. Közveszélyes őrltként ugyanabba a cellába zárják, amelyben Sarah raboskodott. Előtte bocsánatot kér a főhősnőtől, hogy valaha is kételkedett benne. Meg van bocsátva, mondja Sarah és leüti. Szerintem ez minden terminatorosnak nagy elégtétel. A doktort csak utálni lehet. Egy másik kedvenc, megrázó jelenetem, melyben Klye bátyjának egy vele együtt raboskodó katona bevallja, hogy ő volt... ő alkotta meg a Skynetet! Részt vett a megalkotásában! Bocsánatát kéri, rimánkodik, hogy bocsásson meg neki! Erről egy régi, Galaktikában olvasott novella jutott az eszembe, aminek a címe: „Én alkottam meg a szuper embert”. A lényege röviden az, hogy egy háborodott túlélő elmeséli, amint megalkot egy új mesterséges lényt, ami-aki szénmonoxidot lélegzik be. Ezek elszaporodván, elpusztítják az emberi civilizációt. A másik „hiperhivatkozás”, az Álommester c. film, egyik jelenete, melyben az amerikai elnök küszködik egy épületes rémálommal, hogy ő nyomta meg a gombot az atomháborúban. Természetesen itt is van bőven akció. A már említett nyak kitekerés előtt a „lány” azt a gépet jól megbíbalja. Volt némi impresszióm a TA-3 daruskocsis jelenetéhez, azt is nagyon szeretem, amikor csokorba szedik a villanykarókat, Arnie meg hosszában átszel egy csupa üveg épületet. Még csemegézhetnék, de nem áll szándékomban elmesélni minden jó részt. Ha már említettem Asimovot, egy picit hagy időzzek még nála. A robotok leigázzák az emberiséget téma a 40-es, 50-es években kissé kifulladt, elkopott. Az első Terminator film 1984-ben (micsoda apokaliptikus dátum!) hozta vissza ezt a témát, egy új, sokkal keményebb hullámban. Anno, az ötvenes években Asimov mester a robotika három törvényét így alkotta meg:

„01. A robotnak nem szabad kárt okoznia emberi lényben vagy tétlenül túrnie, hogy bármilyen kárt szenvedjen.

02. A robot engedelmeskedni tartozik az emberi lények utasításainak, kivéve, ha ezek az utasítások az Első Törvény előírásaiba ütköznek.

03. A robot tartozik saját védelméről gondoskodni, amennyiben ez nem ütközik az Első és Második Törvény előírásaiba”

(Isaac Asimov: Én a robot)

Mivel már elege volt az embert halomra öldöső, megvadult gépekből a sci-fi magazinokban, ezért szánta el magát rá. Ennek a rémálomnak Asimov egy szuper novellasorozattal valóban véget vetett. Az idegenek által épített gépek és maguk az idegenek zavartalanul terrorizáltak tovább. Ez azonban már nem volt az igazi. A téma nagyjából el is sikadt. Még a Star Wars robotjai is kilencszázhetvenhétben jóindulatúak, sőt kifejezetten bugyuták. Bár a folytatásban már egy fejjadász droid is feltűnik, ez még nem zűrös. Bár van egy baljós előjel, az Alien robotja: Ash, aki Hal, másképp. A zseniális Ian Holm alakítja. Na ezt az idillt változtatta meg Arnold '84-es ámokfutása. Az azonban igaz, hogy a terminatorokat nem emberek, hanem a Skynet építette, mely mint tudjuk egy katonai program, öntudatra ébredve. A sorozatról olvastam már a neten fikázást is. Ebben azt nehezményezik, hogy pl. a nagy kaliberű lövedékektől nem véd meg egy fotel. Szó se róla. Az amerikai akciófilmek tele vannak baromságokkal, ha így nézzük, akkor nem érdemes egyet sem megnézni. Én azonban a Sarah Connor Chroniclest nagyon ajánlom mindenkinek, aki meg tudja szerezni. Tényleg jó. Mint értesültem róla, ez az első kilenc rész kenterbe verte a többi, aktuálisan futó sorozatot. Ezért biztos a folytatás. Nagyon remélem, hogy a forgatókönyvírók kipihenték magukat a sztrájk alatt, ott a messzi Hollywoodban, és újabb pihent ötleteik lesznek a terminatorokhoz. Érdeklődve várom...

Most, így a cikk végén eszembe jutott egy sztori, ami idekíváncozik, hát elmesélem: Történt egyszer, hogy a 90-es években a Bocskay, Kovács, Túri trió taxival ment egyik kocsmtól a másikig egy szombat estén. Talán nem kell kiemelten lekommunikálnom, hogy a trilógia nem volt éppen a mértékletesség mintapéldánya ekkor. Szabolcs már előtte is túráztatta a beszélőjét, amikor pedig beszálltunk a gépjárműbe, az ördög bújít belé, mert nagymonológba kezdett egy nem rég látott szexvideóról, a "hard" műfajból. A sofőr először dermedten lapított, aztán fülelni kezdett. Mi a rövid út alatt a pisi-kaki szextől eljutottunk az atombombáig. Épületes egy dialógus volt. Amidőn pedig megérkezőnk kiszálltunk, a sofőr, már felengedve megérdeklődte a videókazetta címét és, hogy melyik kölcsönzöből vette ki, mivel ő is kíváncsi lett rá. Megkapta a kért információt. Szabolcs valószínűleg az atombomba miatt, ezután a következő, vidám kérdést tette fel: Hogy mondják szlovákul azt, hogy Terminator 2? ...?... Kérdőjelarcot vágtunk, Szabi pedig már nyomult is a válással: elektro modulátor dvá! A kultúr-sokktól bénán, kétségbeesett, üvöltő-hörgő röhögés közepette próbáltam ott az éjszakában ezt megjegyezni. Nem volt egyszerű, mivel már lépett is tovább, és Csubakka meg Yoda nemi életének a részletezésébe merült. Emlékszem a görcsös erőlködésre, hogy az alkohol gőzében pácolódó idegsejtjeim között létrejőjön a megfelelő kötődés az emlékezéshez. Hajnalban, lassan józanodva, a tehének tétova nőgatása közben is fel-felcsukló vihoggással idézgettem: elektro modulátor dvá! Szegény bocik nem tudták mire vélni ezt. Némelyik egészen közel jött, kíváncsian és kicsit ijedten. Láthatóan azon tépelődtek, mi baja van az embernek? Nem tudtam elmagyarázni nekik!

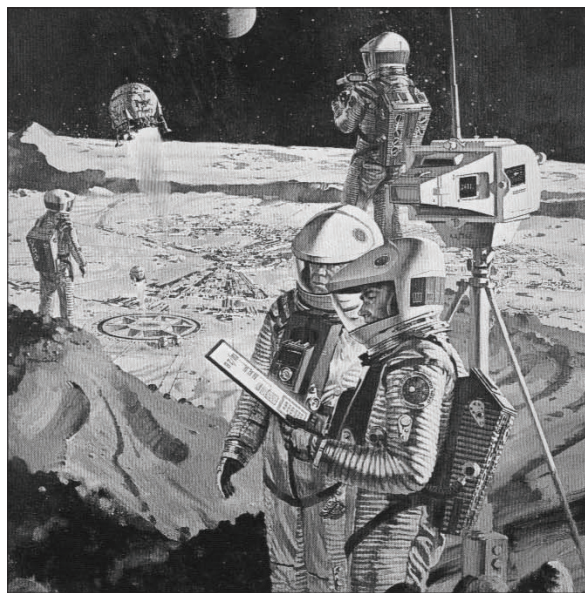
Túri András

A 2001: Űrodüsszeia c. film zenéje

2001 január 1-én, 0:00-kor meghallgattam a Himnuszt. Ezután bekapcsoltam a hi-fi tornyomat, bele tettem e cikk tárgyát, majd közel teljes hangerőre állítottam a készüléket. Aztán elindítottam az „Also sprach Zarathustra” c. számot, mely a film fő és végfőcímm zenéje. Közben oda-künn vidáman zajlott az újévet köszöntő háborúság.

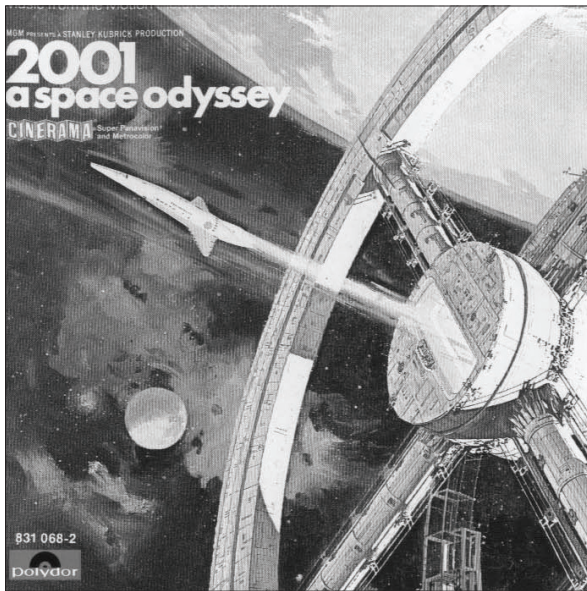
A film, melynek a zenéjét ezen írás tárgyalja, a sci-fi műfajnak, de a filmtörténetnek is olyan ikonja, melyet a mai napig idéznek, parodizálnak, hivatkoznak rá, lopnak belőle. Pedig 1968, az ősbemutató, baromira régen volt már. A szovjet filmgyártást sokkolta a 2001 space... A visszavágót Lem Solarisával akarták megejteni. Felsültek vele, még Lem is megtagadta azt az adaptációt. Bár a filmtörténet tárgyalja a „Solarist”, nem annak kiválósága, hanem a rendező személye okán. A CD, mely a film zenei válogatását tartalmazza, a legelső a sorban. Ez volt az első műsoros cédém, amit megvásároltam a Petőfi könyv-zenemű boltban. (A második ugyan csak jellemző módon a Napalm Death első két albuma egy lemezen.) Ezt a vásárt nem ám úgy kell elképzelni, hogy bementem és megvettem. Meg kellett rendelni, és várni rá. Azért szántam el magam a műsoros mellett, mert az a félhalott kazettafelvétel, amin addig megvolt, a végét járta. A „lux aeterna” még azon is vizionárius lekiállapotba hozott. A „requiem for soprano, mezosoprano...”-val együtt. Amikor cd-n hallgattam, teljesen kiakadtam. Az a kórus ezeken a felvételeken hol zümmög, hol jajgat, hol olyasmiket csinál, amiket én nem tudok 100%-osan beazonosítani, de a hatás rendkívül súlyos. Erre még kitérek majd. Nyugodt lélekkel írom le ide, hogy a Star Wars zenéje mellett, szimfonikusban ez az anyag a legnagyobb hatású nálam. Tulajdonképpen Williamssal együtt ez óvott meg a beszűküléstől. A dühöngő metalkorszakban is nyitva tartott egy ajtót, más hatásokra. Ez az album az, melynek Kék Duna keringőjét fogadom el leghitelesebb tolmácsolásnak, bár hallottam már más, szép verziókat is. Ennek okán vettem meg az eredetét anno, bakeliten. Már nincs meg. És az sem volt az „igazi”. A keringőt sokat dúdoltam, és mindig az űrben forgó álmot láttam magam előtt rá. Sajna a mai napig némi értetlenséggel nézem a tv-ben, ha a keringőre kiöltözött urak és hölgyek „keringenek”. Nekem a „keringő”, a hideg űrben KERINGŐ úrállomás szépséges látványával egy. Automatikusan ez jut eszembe róla. Meg Dr. Floyd, ahogy alszik a Hold felé vezető úton. Ez van. A Kékdunához még az az élmény is kapcsolódik, ahogy a pár hónapos fiamat erre ringatom álomba. És nem csak erre. A „Gayane ballet suite” volt a másik alvós szám. Mít is írhatnak erről a múról? A Leningrádi filharmonikusok játszószék, és be kell hogy valljam: ez a „legesleg” szám nekem. Az alcíme: adagio. Hát az. A STW-ból, az „Emperor throne room”-mal ezt a számot hallgatom a legszívesebben írás közben. Az adagióra valósággal transzba esek, csak írok és írok, ha szól. A mély-úr, ezt jelképezi. A cd-t nagyon sokat pörgettem, kezdetben a hi-fin, aztán, amikor hozzám is elért az

empéhárom, az első adandó alkalommal megcsináltam arra is. Azóta már többször, minthogy a technika fejlődött. Az „adagio”-ban sír az a hegedű. Tulajdonképpen ez egy szomorú, töprengő téma, nem véletlen, hogy ezt hallgatva csak peregnek bennem a szabad asszociációs láncok. Amikor ez zümmög a fejemben, olyasmik jutnak az eszembe, amik amúgy „normálisan” nem. Ez egy örök darab, nem unom, ha orrvérzésig hallgatom se. Amikor kikapcsolom a technikát, a dallam a fejemben folytatódik tovább. Lerázhatatlan. Nem is akarom lerázni, a ritmusa pont megfelelő egy elmélkedő, kalandozó lelkiállapotnak, amikor az ember csak úgy tesz, mint ha részt venne a világ körülötte zajló eseményeiben. Valójában egészen máshol jár: a kozmosz sötét mélyén, messzi világokon, ismeretlen dimenziókban....máskor, máshol. Gépiesen cselekszik, közben egy belső világban bolyong, amit ott lát, azt éli át igazán. Sodor az a hegedű a messziségben. Kihullva a világból, sodródva a nemlét világokon át, az idők homályos mélyén, látomásokban, víziókban, olykor a film jeleneteiben. Különös hangulatba hoz. Nekem nincs és soha nem is volt szükségem semmilyen „segédeszközre” az alkotáshoz. A zene azonban sokat jelenthet, főleg ha olyan erejű, mint ez az adagio. Ez a zene az IHLET forrása. Ha versenyeztetni akarnám a korongon lévő műveket, kétségkívül az adagio nyerne olyan előnnyel, mint amilyennel úszóbajnokunk, Cseh Laci szokta javítgatni a saját Európa-csúcsát. Ez az első és utána az összes többi egy csoportban. Nincs 2., 3.! Mind csodálatos, hátborzongató, különös, és lélekiemelő. A 2001 filmzenei összeállítás egy klasszis zenei csemege, egy alapmű. Anno Lucas is először ilyesmire gondolt a Star Wars-hoz. Nem véletlenül. Nem kevés látványtervet „lopott” a filmből. Figyelmes szemlélő megtalálhatja a csillagrombolók háromszögét, a halálcsillag gömbjét, a mágneses zsilipeket, és még néhány mást. Szerintem ebből akár sportot lehetne úzni, ki talál több starwarsot a 2001-ben. Jó móka! Persze ezzel nem azt akarom mondani, hogy az elsőszámú űroperett csupa idézet a 2001-ből! Dehát a cikk tárgya Lucas ötletelése idején már filmtörténeti adat volt, ez tény.

Akkor most taglalnám a két kórusművet. Az album második és harmadik trackja egy különös és összetett kompozíció a magyar származású György Lige-

csolat-újra. Nézegetik megilletődve, vizsgálódva. Hozzáérnek, mint akkor rég. Napfelkelte a Holdon. Kapcsolat.

ti agyából. A címük: „Requiem for soprano, mezo soprano, two mixed choirs and orchestra”. Így röviden! A másiké: „Lux aeterna”. A szerzőjük ez a bizonyos Ligeti jegyzi az „Atmospheres”-t is, ami a hipertéruzás idegborzoló hangaláfestése. Ez még egy olyan téma, ami még a film képei alatt is súlyos élmény, nem hogy magában hallgatva. Vissza a témához! Ennek a két műnek a bármilyen zenei jellegű elemzése azt hiszem, meghaladja a szótáramban található kifejezéseket, ezáltal az írói képességeimet is. Sokat tiprőttem, miként tudnám mégis megírni, de tanácstalan maradtam. Egy vegyeskórus, zenekari kísérettel, zümmög, zúg, jajgat, és egyéb, számomra talányos dolgokat művel. A produkciót nem tudom lebontani, mert annyira a hatása alatt vagyok mindig. Csak az egészet érzem, a képeket látom, amiket ad, a részleteket nem. Ezért aztán úgy döntöttem, hogy a képeket villantom fel, melyeket illusztrálnak a filmben.

Requiem for soprano, mezo sporano...

Az első kapcsolat, a sci-fi nagy témája. Félelem egy ismeretlen, érthetetlen dologtól a hajnalon. Az ember még nem ember, csak lehetőség. Az ismeretlen, új szikla. Tétova érintés. Az ember, légyen az ami ott és akkor, és úgy ahogy van, első találkozása egy idegen követel... a csillagokból. Döbbenet és rémület. Aztán az első lépés, ami kivezet a szakadékból, a jövőbe, a csillagok felé. Egy csontbunkó az indulás, megérkezés az úrhajóhoz.

Lux aeterna

A második kapcsolat. Korszakokkal később, az aki-ami elindított az úton, ismét találkozik azokkal, akiket elindított. Eddig várt. A Hold kietlen, kegyetlen felszíne felett repülnek felé. Még nem sejtik, hogy ez a kap-

Persze nem csupán ennyi. Jóval több ennél, de csak ennyit tudok leírni. Hallani kell. Már ha bírja az érdeklődő idegekkel. Nem könnyű darabok. György Ligeti kitesz magáért, rendesen. Fogalmam sincs, hogyan álmolta meg ezeket az Atmospheres-sel együtt, nem vagyok jártas a zeneszerzésben. De mivel van tapasztalatom arról, hogy egy vízióból hogyan lesz írott - bepötyögött végeredmény, nem irigylem érte. Az ilyesmi nem hipp-hopp! Az ilyesmi szenvedés, átlényegülés, elmélyülés. Gógyi. Ilyet normális ember nem csinál. Tiszteltetem érte. És természetesen Stanley Kubricket is, odaát, amiért ezt a még 40 évvel a premier után is nézhető sci-fi-t elkészítette, lekörözve a műfaj mestereit. Természetesen meg kell emlékezni az írott sci-fi nagymesteréről, Artur C. Clarke-ról is, akinek a regényéből készült ez a film. Tisztelet mindannyiuknak, nélkülük szegegyebb lenne ez az univerzum.

Van itt még valami, ami említésre méltó. A magyar rádió 1974-ben hangjátékot készített Clarke művéből, egyértelműen a film sikere és hatása alatt. Sok évvel később ismét elhangzott, és abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy rögzíthettem, bár nem sikerült teljesen. Sajna van egy hiányzó rész, amikor megfordítottam a kazettát. Ugyan zeneileg semmi köze az eredetihez, de azért különleges élmény. A főbb szerepekben Avar István és Gyenge Árpád brillíroz, hogy HAL-t ki játssza, azt sajnos nem tudom. A másik ilyen érdekesség, egy jópofa rajzfilm, amit sok éve töltöttem le a netről. Ez persze kivonatolva és erősen leegyszerűsítve változja a filmet. A zene az eredetinek a gagyi digitális utanzata. Csak speciális programmal lehetett lejátszani, viszont olyan kicsi, hogy az akkori adathordozó világsztár, a floppy is elbírt. Én nem hernyóztam, mivel az explorerbe behúzza is meg lehetett nézni.

Összegzésképpen, a 2001: Űrodüsszeia, a film, a zenéje, és a magyar hangjáték, rendkívül fontos része az életemnek. Hatásuk nyomon követhető az alkotói munkálataimban. Szellemi táplálék, manna.

Túri András

Enki Bilal: A szörny ébredése

Enki Bilal Szörny-tetralógiájának első része szintén a kölcsönkapott képregények között volt. A három közül nekem ez tetszik a legjobban, talán azért, mert stílusában ez áll hozzám a legközelebb. Egy afféle érdekes keveréke a sci-fi-nek és a cyberpunknak. Ezt is a Titkos Fiók adta ki, 2006-ban.

A történet Jugoszlávia szétesésekor indul, melyre az egyik főszereplő, Nike emlékszik vissza. Nike egyébként különleges, nem években, hanem napokban gondolkodik, s lényegében mindenre képes emlékezni, ami élete során történt vele, egészen a születéséig. Azóta persze a világ sokat változott. Már természetesen az emberek android másolatai, és olyan technológiák, amelyek együttesen alkalmazzák a biológiát és a technikát. Változott persze más is. A vallási fanatikusok már komoly erőket képviselnek, egyes szekták ereje összemérhető a kormányokéval.

Az uralkodási vágy még mindig él az emberekben, kiváltképp azokban, akiknek nem számítanak az anyagiak. Ők azok, akik uralni akarják az egész világot. A képregényben is felbukkan egy ilyen figura, aki természetesen a főgonosz szerepét kapta.

A történetről csak annyit írok, amennyit muszáj, ugyanis az van olyan érdekes és fordulat, hogy megéri elolvasni. Nike nem csak emlékeiben keresgél, hanem egy öt ért merénylet után a valóságban is. Meg akarja találni ugyan is azokat, akik vele együtt feküdtek azon a kórházi ágyon,

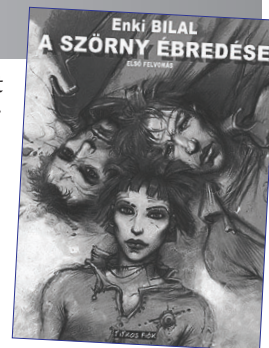
ahol születtek. Amir-t és Leyla-t szinte testvéreinek tekinti, hiszen gyermekkorukban fogadalmat tett, hogy megvédi mindkettejüket. Persze a dolgok bonyolultak, s ha jól érzem, ez a kötet tényleg csak egy bevezető ebbe az elképzelt, de egyáltalán nem fényes jövőbe.

Ezt a hangulatot nem csak a szöveg, de a képi világ is viszszaadja. A külsín egyébként szép, bár néhol elnagyoltak a képkockák. Összességében azonban jó a stílusa. Nem erőltetett, nincs minden vonal precízen megrajzolva, így a szöveggel és a cselekménnyel együtt érezhető rajta a dinamizmus, az állandó változás. A színek alapvetően tompák, de egy-egy helyen feltűnően rikító színekkel is operál a rajzoló.

A szerkesztésben itt is visszaköszön a régi stílus, a téglalap alakú képketrekbe helyezett, jól elkülöníthető képkockák. Ezt egyedül az töri meg, hogy a szövegek keretek átlógnak egyikből a másikba, és néha a kép kilóg a keretből. Ezzel persze nincs semmi baj, hiszen így legalább jól követhető a történet.

Remélem, a kiadás nem akad itt el, és a további négy rész is kiadásra kerül, hasonlóan igényes kivitelezésben, kemény borítással.

Jimmy Cartwright

Manonymus

Norbert Winney és Tim Morgan könyve, a Manonymus Worluk világán játszódik, ugyanabban a világban, ahol Skandar Graun, a híres-hírhedt félork múltját idejé, forgatja láncos buzogányát. Ebben a történetben - bár mellékszereplőként azért előfordulnak - nem az orkok a központi alakok, hanem két gennymanó.

Nem túl bizalomgerjesztő név... A gennymanók Worluk világának lakói, de nincs különösebb köztük Verghaust isten manóihoz. Apró termetű lények, kb. 50 cm magasak. Nászidőszakukban csupasz bőrüket sűrű, bűzös váladék önti el, innen ered nevük. Nem túl erősek, de annál ügyesebbek. És mi másra használhatnák ügyességüket, mint a lopásra? A közönséges tolvajoktól eltérően nem csak tárgyakat tudnak ellopní, hanem varázslatokat (mint egy másik történetben szegény Skandar Grauntól...), távolságot, sőt, akár neveket is.

A név ellopása a gennymanók életének egy elég fontos epizódja. Féléves korukban teljesíteniük kell a Névpróbát, ha ez nem sikerül egy holdhónapon belül, akkor a manó bizony szomorú véget ér. Ha viszont sikerül a próba, akkor többé már névtelen manóként élnek tovább, akitől pedig a nevet eltulajdonították, maga sem fog emlékezni arra, hogy hogy is hívták eredetileg. De ez legyen már az ő baja...

A Manonymus története is a Névpróbával indul - két ifjú gennymanó próbál magának nevet lopni, az idő pedig igencsak fogytán van... A dol-

got nehezíti, hogy falujukban csak az számít valakinek, aki egy ismert rabló, kalóz vagy valami hasonló bűnös lélek nevét tudta elemelni. Egyiküknek viszonylag könnyen sikerül is, szegény Bozotosh Djalu, az ork útonálló pedig búcsút inthet nevének. A két manó gyorsan lelép, Bozotosh Djalu pedig elveszti állását, ugyanis a többi ork bolondnak nézi, és hogy néz ki egy bolond rablóvezér?

Egy kecskepásztorból lett fejvadász pedig a manók nyomába ered, bár ő eredetileg az ork, és nem a gennymanó Djalura vadászott, de a nyomkövető varázseszköze a nevet keresi, nem a személyt...

A másik manó már kevésbé szerencsés, egész egyszerűen nem tud magának nevet lopni. Anyyira nem jön össze neki a dolog, hogy a mese közepén egy ember - jobb híján - Manonymusnak szólítja. Manonymus névszerzésének történetét meséli el a könyv (én viszont nem, mert nem akarom lelőni a poénokat). Annyi elég, hogy orkok, kalózok (élők és halhatatlan élőholtak), tengeri kígyók és más hasonló rémségek alapozzák meg a könyv jó hangulatát.

A könyv ugyanis szórakoztató, könnyed hangulatú fantasy regény. Örömmre szolgált, hogy nem az agyatlan hentelesre, hanem a fordulatos és humoros történetre helyezték a hangsúlyt. Ajánlom minden fantasy- és Worluk-kezdőnek, olvassátok el ti is - kellemes délutáni kikapcsolódásként.

Kapitány

